

Bogata letina v Franciji

Lanska letina v Franciji je bila izredno bogata, letošnja pa je še enkrat boljša, kar je povzročilo hude težave v zvezi s prodajo sadja in zelenjave. Breskev, marelic, paradižnika in krompirja je toliko, da ljudje enostavno ne vedo kam z vsem. Samo v enem kraju so na primer pridelali 400 tisoč ton breskev in 120 tisoč ton marelic, kar je dvakrat več kot lani. Krompirja je vsako leto postopoma prišlo na trg vsakokrat po 3000 ton, letos pa je to število naraslo na 50 tisoč ton. Ljudje se upravičeno sprašujejo, kam s tolikim pridelkom. Z druge strani se pa zavedajo, da italijanski kmet ne pridelava samo 400 tisoč ton breskev, ampak 800 tisoč ton in da vse proda v Nemčijo. Sedaj skušajo to izvesti tudi Francozi.

Morda bo vso situacijo končno rešil izum nekega mladega francoskega strokovnjaka, učenca znanega biologa Jeana Rostanda, ki predlaga nov način konzerviranja sadja s pomočjo zmrzovanja. Sadež bo izgubil do 90 odstotkov teže, okus in oblika pa bosta ostala ista.

Bela Hiša, ki jo je Jacqueline Kennedy, prva žena Amerike, preuredila po antičnem vzoru, je postala središče družabnega življenja. V čast sudanskemu gostu Ibrahimu Abbudu so na postavljenem odru igrali Shakespeara. Pianist Bronstein je ob svojem prihodu v Belo hišo poljubil ameriško »First Lady« na lice. In vsa Amerika je ta prizor videla po televiziji. Enainštirideset Nobelovih nagradencev zahodne poloble je bilo povabljenih na kosilo k lepi Jacquelini. Na sliki prva žena Amerike.

Dolgonogi Američan je osvojil Moskvo

Visok, dokaj malomarno urejen moški je preteklo nedeljo pred Leninovim mavzolejem v Moskvi pritegnil naše poglede mnogih Moskovčanov. To je bila prva osebnost ameriške filmske delegacije — Dany Kaye. Ruse niso niti najmanj motile njegove raznobarvne nogavice in fevlji, motile jih niso vse tiste razkošne zabave, ki so se bdigrale med filmskim festivalom, kratka, Rusi so bili prevzeti. Tony Curtis je ostal bolj sam zase; morda mu je tako bolj ugajalo ali pa se je bal svoje temperamentne plavalase žene, s katero se je pred kratkim poročil. Največ pozornosti in oboževanja je bil vsekakor deležen Jean Marais, čeprav je prišel v Moskvo samo kot član mednarodne žirije. Temu »nežhi spol« nikoli ni dal miru na cesti. Rusom ne manjka smisla za humor, zato še vedno neprestano krožijo po Moskvi šale na račun filmskega festivala.

SREČANJA Z LJUDMI - SREČANJA Z LJUDMI - SREČANJA Z LJUDMI

Juriši, proboji, eksplozije, zmaga, svoboda! O vsem tem bi vedel mnogo pripovedovati Fajfar. Tako so rekli med revolucijo IVANU VAMBERGERJU iz Strazišča, organizatorju, aktivistu in borcu — nosivcu spomenice 1941. Toda njegov prvi strel s pridobljeno partizansko puško je bil na vrano.

Ivan je bil med organizatorji Osvobodilne fronte in odpora v Kranju že v prvih dneh okupacije. Z zbiranjem prispevkov in pridobivanjem zaupnikov v takratni tovarni RGW (današnja Iskra) si je v tistih odločilnih časih vstaje 1941. leta pridobil tudi zaupanje za sprejem v članstvo Komunistične partije.

In tako je seveda že kmalu po kapitulaciji jugoslovanske vojske tudi on dobil orožje — puško, ki so jo prinesli na skrivaj od neke iz Poljanske doline. Puško je skrbno skrival v svojem čudnem stanovanju — v tako imenovanem čebelnjaku Blaža Krmelja na Groblju pri Orehku. Orožje je do-

Vrana je bila prva

bro poznal že iz vojske. Toda sedanja, nova partizanska puška ga je vseeno zanimala. Le kako nese?! Prav to bi bilo lahko nekoč usodno zanj. Partizan bi moral s prvim strelom zadeti sovražnika. Sicer je lahko on sam žrtev. To je Ivanu šlo po glavi in hotel je preizkusiti svojo puško. V partizaine ga niso pustili, češ, da bi potem vsa organizacija na terenu in v tovarni zaspala.

In prav v tem se mu je »ponudila« neka vrana. Morda konec junija ali v začetku julija 1941, ko je blizu čebelnjaka pordečila velika češnja svoje obilne sadove, je neka vrana hodila tjakaj in neprestano kričala. Nekega nedeljskega jutra Ivan ni več vzdržal. Poiskal je puško, vložil naboj, pomeril in...

Toda namesto vrane je imel Ivan kar hitro okrog sebe polno radovednih žensk, ki so spraševale, kaj je bilo in kdo je streljal. Med temi so bile tudi sumljive nemškatke. Ivan se je »znašel« in brž povedal, da zna pokati s papirjem in da je tako prestrašil vrano. Sicer bi bilo lahko to zanj usodno. Nemci, ki so ga že imeli na sumu, bi ga aretirali. — Tako je svojo puško preizkusil na vrani.

KARLO MAKIČ

Drama na obali reke Vuke

Zgodilo se je pred nekaj dnevi na reki Vuki pri Vukovaru. Reka, ki je videti sicer mirna, je polna globokih tolmunov in skritih vrtincev. Tistega dne je bilo hudo vroče, zato se je bilo nemogoče upirati vabljivi vodi. Desetletni Nikola je dolgo prosil očeta, da ga je ta odpeljal k reki. S seboj sta vzela psa Moki-ja, ki je Nikolov nerazdružljiv prijatelj. Ta korak je bil usoden za vse tri, najbolj pa za očeta Filipa.

Mali Nikola je zabredel v vodo. Nekaj časa se je igral v plitvini, potem pa je zabredel v vodo. Oče ga je opozoril na zahrbtno vrtince, ki jih je ta reka polna, vendar je bilo že prepozno. Sin je nenadoma izginil. Oče je skočil za njim, čeprav ni znal plavati. Reka, polna vrtincev in skrivnostnih tolmunov, je požrla tudi njega. Psa Moki-ja, ki je videl, kaj se dogaja, je bistri čut znal v vodo, iz katere je s pomočjo nekega sosesa, ki je medtem pritekel na kraj nesreče, rešil svojega malega gospodarja. Očeta so iskali in ga čez dolgo časa našli ležati v nekem tolmunu. Bil je mrtev. Poslednjega dejanja te drame na reki Vuki pa s tem še ni bilo konec. Dobrega očeta, ki je v trenutku, ko ga je ljubezen poklicala, da reši sina, pozabil, da ne zna plavati, Nikola niha več. Ostal je sam s svojim plemenitim psom Mokijem.

Na Leninovi gori bodo novinarji pomendrali vso travo — Mučno vzdušje v hiši, ki je med razgovori zastražena — Z izletniške točke v gozdnatem predmestju pošilja »sedma sila« le skromna poročila — Kitajci se vozijo v treh črnih avtomobilih — Belci ostanejo belci — Razgovori visijo na nitki

Skrivnosti je vedno manj. Čeprav se sovjetska in kitajska partijska delegacija pogajata v Moskvi za zaprtimi vrati in pod tihim sporazumom popolne molčečnosti, so skrivnosti v kitajsko-sovjetskih odnosih prišle na dan v takšni obliki, da je sedaj vsebina in obseg spora popolnoma znan. Skozi rešeto je padel mit o sovjetsko-kitajskem medenem mesecu.

Gozdnato predmestje

Velika palača na Leninovi gori zgrajena v monumentalnem stilu je od 5. julija prizorišče težkih razgovorov med partijskima delegacijama komunističnih strank Sovjetske zveze in Kitajske. Ta hiša stoji v gozdnatem predelu Moskve na Leninovi gori, kjer je tudi nova moskovska univerza. Kitajci prihajajo na razgovore v treh črnih avtomobilih in vsi so si podobni kot jajce jajcu. Nosijo enotno sivo kitajsko oblečilo. Vsakokrat pred začetkom razgovorov nekaj minut pred tem zastražijo straže vse dostope k hiši. Hiša stoji na precej visoki točki, od koder je mogoče opazovati reko Moskvo in mesto, ki se razteza v nižini.

Več tujih novinarjev in dopisnikov svetovno znanih listov poseda dolgočasno okoli hiše, v kateri so tako važni razgovori. Rezultati ogromnega zanimanja tujega tiska so zelo pičli. Novinarji ne zvedo ničesar o razgovorih za zidovi najbolj oblegane hiše v Moskvi. Od ranega jutra do poznega večera so leče velikih fotoaparatorov pripravljene. Fotoreporterji opremljeni z najsoodobnejšimi teleobjektivi išče

jo priložnost, da bi lahko napravili vsaj kakšen zanimiv posnetek iz hiše. Toda takšnih priložnosti je zelo malo.

Za zidovi palače

Čeprav o poteku moskovskih razgovorov ni ničesar znano, pa je politična kronika zadnjih dni potrdila, da beseda za zeleno mizo ni konj. Od trenutka, ko so na vnukovsko letališče pri Moskvi prileteli kitajski zastopniki, se je napeto vzdušje med Kitajsko in Sovjetsko zvezo še bolj poglobilo. V torek, 9. julija — tri dni po začetku pogajanj — so v Moskvi objavili uradno sporočilo najvišjega sovjetskega partijskega organa o protisovjetskem izpadu v Pekingu, kjer so z velikimi častmi sprejeli izgnane kitajske državljane. Drugi dan so v Pekingu objavili odgovor, v katerem so zavrnili sovjetske obtožbe in sprejem Kitajcev v Pekingu ocenili za »utretje sovjet-sko-kitajske enotnosti«.

Nekaj dni pozneje — 14. julija — je ves sovjetski tisk objavil odprto pismo CK KP Sovjetske zveze, v katerem pojasnjujejo vsem komunistom v ZSSR sedanji spor

med obema deželama. Odprto pismo je v bistvu odgovor na kitajske teze, ki so jih Kitajci razpečali 14. junija v Moskvi in nekaterih

Rdeči trg v Moskvi. Pogajanja tečejo precej daleč od tega trga

in ne na drugi strani. Po vtisu, ki ga pogajanja v Moskvi zapuščajo, ne zamudi šef kitajske delegacije Teng Hsiao-Ping nobene priložnosti, da bi še povečal napetost, ki že vlada v »oblegani hiši«. Kitajci želijo vsiliti mednarodnemu komunističnemu gibanju »novo strateško linijo« in nadaljujejo s polemiko, ki pomeni »nič več in nič manj kot zelo trdoglavo in izredno ostro ter nepopustljivo frakcionaško borbo«.

Razgovori visijo na nitki

V sedanjih okoliščinah ne bo prav nič čudno, če bodo razgovori na Leninovi gori prej ali slej pretrgani. Po ocenah tujega tiska ta dan ni več daleč. Dosedanji razgovori niso niti za las zmanjšali nasprotij. Razcep med Sovjetsko zvezo in Kitajsko je že na dlani. Tega ne prikrivajo ne na eni

Samo človek, ki se resno ukvarja s športnim ribolovom, je lahko dober predsednik ZDA.

Herbert Hoover,
bivši predsednik
ZDA

Američanke porabijo največji del svojega časa za razmišljanje, kako bi porabile težko zasluženi denar svojih mož.

Rock Hudson,
ameriški filmski
igravec

Zenske so najbolj iskrene takerat, ko ne govorijo resnice.

Marcel Achar,
francoski gledališki
pisec

Največja pomanjkljivost modernih kuhinj je, da v njih ni več pravih gospodinj.

Konrad Adenauer,
nemški kancler

V svetu največ tvegajo pravzaprav tisti ljudje, ki nočejo nikoli ničesar tvegati.

Pierre Mendes France,
francoski politik

Politiki, ki ne znajo plavati, ne bi smeli požigati mostov za seboj.

Dr. Bruno Kreisky,
avstrijski minister
za zunanje zadeve

Nekateri se razburjajo zaradi stvari, ki jih bodo čez dvajset let tudi sami imeli.

Pablo Picasso,
španski slikar

»Niso nam potrebne nobene bombe. Potrebna nam je človečnost.«

Albert Schweitzer,
znanstvenik

»Sožitje ni cilj, temveč metoda.«

Hans Kroll, bivši
zahodnonemški
veleposlanik
v Moskvi

»Ne moremo razmišljati o usodi Evrope brez Velike Britanije. To pomeni, da bomo v prihodnosti morali najti rešitev britanskega problema.«

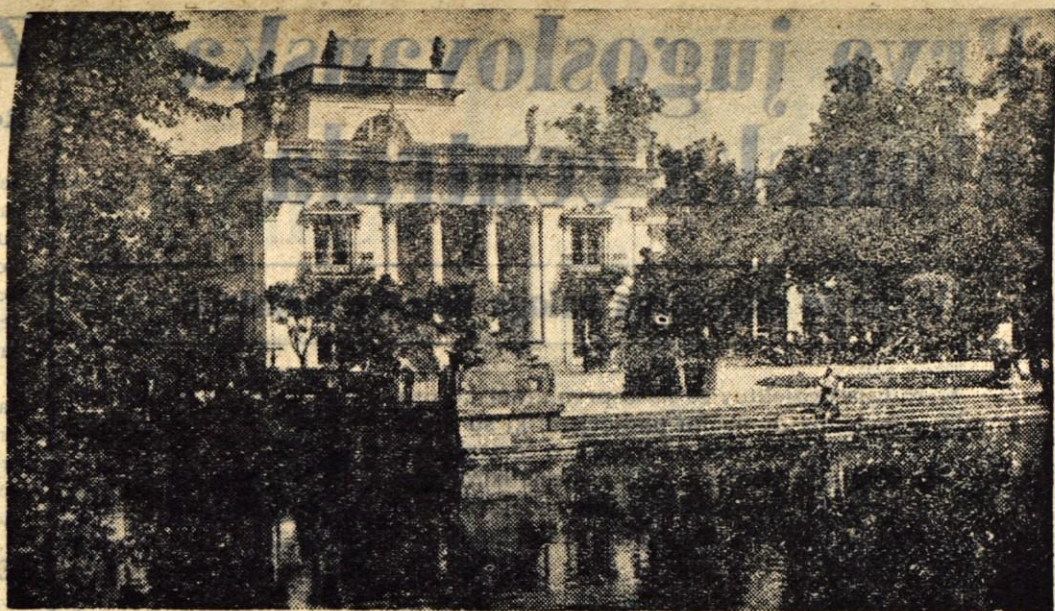
Couve de Merville,
francoski zunanji
minister

GLOBUS

Jezni kancler

KONRAD ADENAUER, zahodnonemški kancler, ki bo v jeseni prepustil svoj položaj svojemu nasledniku, se je maščeval nad socialnimi demokrati, ki jih je Kennedy ob zadnjem obisku v Bonnu večkrat pohvalil. V pogovoru z ameriškim predsednikom je Adenauer dejal, da še vedno nima zaupanja v socialnodemokratsko stranko. Za dokaz je vzel razpravo v Bundestagu, kjer so socialdemokrati glasovali proti izdatkom za obrambo. Ob koncu berlinskega obiska je poslal Adenauer svojega zunanjega ministra Schröderja k ameriškemu zunanjemu ministru Rusku naj bi ta poskrbel, da se berlinski župan Willy Brandt ne bi usedel v Kennedyjev avtomobil in se z njim odpeljal na letališče. Za spremembo se je ponudil kancler. Willy Brandt je tako moral na letališče v svojem avtomobilu.

Krakov ni gnezdo

Krakov ni Varšava, s svojo bahavostjo in ućobjem. Na sliki izletniški dvorec v okolici Varšave

Krakov — univerzitetno mesto, stara prestolnica poljskih kraljev. Po vtisu razbitosti, razloženosti, ki ga zapusti v nas Varšava s svojimi širokimi avenijami, s pravo panonsko bahavostjo v prostoru se zdi Krakov kot gnezdo, iz katerega kuka nešteto patiniranih streh zvonikov, krog njih mozaik najrazličnejših arhitekturnih lepot, ki jih tu in tam zakrivajo čudoviti krakovski parki — »planti«; zdi se, da si vse to že nekje videl, da je spomin vrnil zavesti neko davno doživetje. Vse je tako zelo domače — pa je vendarle to poljski Krakov.

Na vavelskem bribu

Z vavelskega hriba, ki ga z ene strani loči od mesta Visla, že stoletja bdi nad mestom mogoćni, v svojih osnovah srednjeveški grad, ki so mu dali dokonćno arhitekturno podobo veliki duhovi renesanse. Vavelski grad — vse do 16. sto., rezidenca poljskih kraljev, je danes to gotovo najdragocenejši in med najzanimivejšimi muzeji na Poljskem. V nepreglednem številu soban in kabinetov lahko obiskovavec občuduje mojstrovine arhitekture, slikarstva in kiparstva velikih duhov preteklih dob. Nadyse zanimiva je dvorana imenovana »Pod glavami«, kjer je v vsaki kaseti prelepega renesanćnega stropa izrezljana glava (vsega jih je štirideset); to so obrazi različnih osebnosti iz tistega časa. Ob stenah soban visijo tapete, med njimi tudi tapeta, napravljena po predlogi velikega holandskega slikarja Rembrandta. Tesno ob gradu kipijo v nebo zelene strehe stare kraljevske katedrale, njena zgodovina sega daleć nazaj v 14. stoletje. Ta je bila v preteklosti prizorišće kronanja poljskih kraljev, pod njenim plaščem so dobili tudi svoj poslednji mir. V prizemlju katedrale počivajo tudi telesni ostanki duhovnih sobesednikov kraljev, najvećja poljska pesnika Adam Mickiewicz in Juliusz Slowacki.

Marijanska cerkev je gotovo med najlepšimi spomeniki gotske arhitekture na Poljskem. Svetloba prihaja skozi originalna poslikana gotska okna tako tiho in nevsiljivo, da ne zmoti miru, ki ga izžareva vsak kot tega mogoćnega prostorskega telesa. Za cerkvijo trg, kjer vse dneve ponujajo cvetlićarke iz krakovskega predmestja mimoidoćim šopke pisanega cvetja.

Druga univerzitetna hiša

Krakov je drugo srednjeevropsko univerzitetno mesto, svojo prvo univerzo je dobilo že v sredi 14. stoletja. Tudi potem, ko je Varšava postala prestolnica poljske države, je ostal Krakov žarišće poljskega kulturnega življenja. V 19. stol. je predstavljal zbirališće ne le poljske, temveć velikega dela slovanske inteligence. Ta stari pomen je ohranilo mesto prav do današnjih dni. V onem delu, kjer se skoraj druga ob drugi vrstijo univerzitetne hiše, ćutiš kot pred toliko stoletji utrip študentskega življenja; na klopeh v parku sedijo v skupinah, vneto razpravljajo, se smejejo, tam spet nedeljsko oblećena ųrtev nemirno prelistava zapiske, v ųelji da v zadnjih trenutkih posrka vase, kar je morda ostalo še v megli, na vratih se pojavi skupina »zmagovavcev«; nasmejani obrazi, ćstitke, stisk rok, ploha vprašanj, zmedeni odgovori — većno ista pesem.

Rudnik soli

Ne smemo s Pojskega, dokler ne vidimo Vilićke — najstarejšega evropsko znanega rudnika soli, tako nas preprićujejo poljski kolegi. Vljudno molćimo, na tihem pa trmoglavimo, da je poljska Vilićka v primeri z našo Postojno najbrų pravi nič; čas hiti, mi pa si ųelimo videti še toliko zanimivejših stvari. Pa smo se le — z rahlo nejevoljo v srcu — podredili ųelji gostiteljev, ni nam ųal. Dobrih 14 km južno od Krakova leųi Vilićka — mesto, kjer že tisoć let rijejo pod zemljo poljski rudarji. Izpraznjeni rovi, od koder so v teku stoletij vozili, bolje nosili rudarji ljudem sol, imajo ųdaj podobo pravega podzemskega gradu, ki so mu do svojevrstne lepote pomagali razen narave tudi rudarji, preprosti ljudski umetniki. Vilićka predstavlja danes labirint dvoran, katerih stene krasijo ćudovite plastike in reliefi, izklesani iz solne rude. Tako je rudar, samonikli ljudski kipar vnesel v ta podzemski svet košćek zemeljskega življenja.

Na kmetih

Konćno še kaj o glavnem cilju našega potovanja; spoznati življenje poljske vasi, poljskega kmeta, to je naš namen. Ze opazovanja z vlaka, nato ogled bogate muzejske zbirke, (okrog 25.000 predmetov), ki so jih zbrali varšavski strokovnjaki v povojnih letih (stara etnografska zbirka je bila z Varšavo vred v celoti unićena), nas preprića, da je ljudska kultura na Poljskem še moćno ųiva. Se bolj nas o tem preprića neposreden stik z vasio. Zdi se, da Poljaki s spomeniškimi varstvom na vasi nimajo kaj poćeti. Stavbe so po većini vse lesene, le tu in tam vsiljivo izstopa dom ali skupina domov, zidanih iz ųgane ilovice. Skromne, skoraj koćam podobne hiše s slamnatimi strehami krasijo ponekod na zunanji strani bele apnene ćrte med deskami, drugod so stene pobarvane z moćno nebesno modro barvo. Većji vtis napravijo na nas zgradbe v gorskih naseljih pod Tatrami. Leseni domovi z visokimi strmimi strehami, kritimi s škodlami vzbujajo vtis pagod. Zanimivo je, da so nove planinske zgradbe, namenjene turistom (izvzemši Zakopane, ki jih je turizem do kraja zmilićil), postavljene zares v duhu, ki ga narekuje naravno okolje in domaća, kmećka stavbna tradicija. Bolj kot z zunanje strani navduši poljski dom v svoji notranjosti. Ureditelj hiše — glavnega bivališćnega prostora daje vtis, da se poljski kmet bori proti vsaki navlaki, prineseni z mesta; postelja, prekrita z doma stkanimi odevami, ćudovitih barv in vzorcev, na njej skladovnica blazin, stene, okrašene zgoraj krog in krog z bordurami raznobarnih papirnatih »vicinajk« (v najrazličnejših motivih zrezan papir), nekakšen lampion iz slame in papirnatih roų, od katerega so po vsej površini stropa speljani ųivobravni papirnatí trakovi, majhna poslikana skrinja, nad njo skladišćnik z domaćo lonćeno posodo prikupnih oblik in izbranega slikarskega okrasja, v levem kotu ob vratih ognjišće, s kaminom in pećjo — to je slika kmećke hiše za Mazovskem polju. V obmoćju Krakova navdušijo hiše s stenskim slikarji rastišćnih motivov, ki jih srećujemo tudi na poslikanih skrinjah, motivi, ki so na moć podobni našim gorenjskim. V gorskih vaseh pod Tatrami srećujemo pastirje, stare in mlade, oblećene v stari domaći noši, lepo vezanih belih hlaćah iz domaćega sukna, ki jih vezejo moški sami, z bakrenimi sponkami na srajcah; v nedeljo si tudi ųenske oblećejo v stara domaća praznićna oblaćila. Pojska ljudska noša je izredno bogata, skoraj vsaka vas pozna svojo varianto. Harmonija barv, tkanih raševinastih krilih, skoraj filigranske vezenine platenih srejc, jautarjev in koralni nakit, ųenska pokrivala najrazličnejših oblik in okrasja razodevajo velik estetski ćut preprostega poljskega ćloveka.

ANKA NOVAK

Prva jugoslovanska atomska centrala

Velika in odgovorna naloga domače industrije

Izgradnja projektov za našo prvo atomsko centralo je zaupana domačim podjetjem, ki so že začela s prvimi pripravami za izpeljavo te zapletene naloge. Skupaj s podjetji, ki so specializirana za to delo, bodo pri izdelavi projektov sodelovali tudi naši atomski inštituti, ki se s to problematiko že intenzivno ukvarjajo.

Strokovnjaki pričakujejo, da bodo že letos lahko postavili trdne organizacijske osnove, ki bodo ustrezale našim potrebam za izgradnjo prve atomske centrale v Jugoslaviji.

Centrala bo imela nuklearni reaktor na prirodni uran s plinskim hlajenjem in moderiranim grafitom.

Poskusni pomen

Predvideno je, da naj bi prva atomska centrala ne imela predvsem energetskega pomena, saj ji ne bi bilo tre-

ba pokrivati energetskih primanjkljajev. Predstavljala bo le uvod v stalno izgradnjo nuklearnih elektrarn v naši državi.

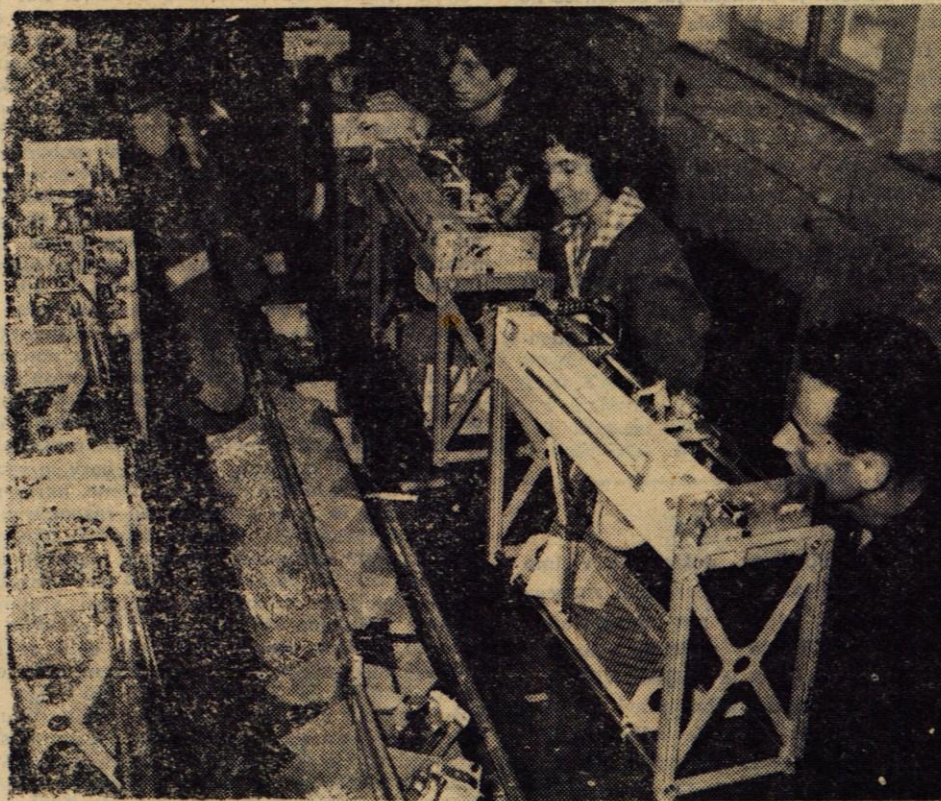
Pri raziskovalnih nalogah sodeluje večje število tovarn in projektantskih organizacij. Viden doprinos pri reševanju te naloge bo tudi delo pred kratkim ustanovljenega združenja za nuklearno opremo v Zagrebu, v katerega so včlanjena podjetja »Rade Končar« in tovarna parnih kotlov v Žitnjaku, »Jugoturbina«, »Djuro Djaković« in drugi. Posebno

važna bo vloga podjetij pri raziskavi tehnologije materiala, predvsem še uranskih goriv.

Brez dosedanjih izkušenj

Osvajanje instrumentacije in regulacije za prvo nuklearno centralo zastavlja pred našo industrijo precejšnje zahteve. Obstajajo namreč mnogi tipi domačih naprav, a vsak posamezni instrument je treba projektirati in zgraditi z lastnimi močmi, brez opore v prejšnjih izkušnjah. Ker je od regulacije odvisna varnost naprav, je ta še prav posebno občutljiv in zapletena.

Naša elektronska industrija preciznih instrumentov že proučuje tehnologijo in konstrukcijo merilnih naprav, da bi dosegla zaželen tehnični nivo.

Popolnoma nov izdelek naše industrije so igralne skrinjice, ki so jih začeli izdelovati v obratu »Iskre« v Pržanju, za predvajanje gramofonskih plošč. Podjetje je ta izdelek razvilo samostojno. Skrinjica je prirejena za 50 gramofonskih plošč. Avtomat lahko predvaja enokanalne in dvokanalne plošče, in sicer posnetke z obeh strani. Proizvodnja glasbenih skrinjic bo v glavnem usmerjena na izvoz. Že letos jih bo podjetje izvozilo v Zahodno Nemčijo okoli 7.000. Nekaj sto avtomatov pa bodo prodali tudi domačim kupcem. V prihodnjem letu nameravajo proizvodnjo še povečati. Za zdaj uporabljajo pri izdelovanju glasbenih skrinjic pretežno domači material, uvažati pa morajo še strojčke in igralne glavice. Na sliki: oddelek, ki izdeluje igralne avtomate.

ZANIMIVOSTI

Robot rezervira letalske karte

Delo uslužbenca pri okencu aerotransporta v Montrealu ni težko. Če želi zvedeti, je prosta kakšna karta za let od Montreala do Londona, mora samo pritisniti na gumb in obvestilo dobi v nekaj sekundah. Obvestila lahko dobi za obdobje do 20 tednov vnaprej. Ta izredni robot — sistem uporabljajo v ZDA že dalj časa, nedavno tega pa so ga povezali s službami aerotransporta v Frankfurtu, Düsseldorfu, Rimu, Zürichu in Montrealu.

Robot dela tako, da beleži vsako rezervacijo in tako razpolaga s podatki, katera mesta so zasedena in katera prosta. Kjerkoli so povezani s tem robotom, lahko v kateremkoli času dobe potrebno obvestilo. V eni sami uri je zmožen odgovoriti tudi na 7 tisoč vprašanj. Odgovarja z besedicama »da« in »ne«.

Elektronsko uho

Dva ameriška znanstvenika sta konstruirala elektronsko uho, ki je podarilo sluh ženi, ki je bila od rojstva gluha. Upata, da bosta aparat izpopolnila in vrnila sluh mnogim, ki jim ni mogoče pomagati z navadnimi pripomočki za gluhoneme. Elektronsko napravo so vsadili v lobanje devetih bolnikov, ki so po operaciji lahko zaznali zvok.

Umetno uho je težko 55 gramov in bolniku ne povzroča neprijetnosti. Mikrofon, ki je namščen zunaj, sprejema zvok, vgrajeni aparat pa spodbuja slušni živec, ki v možgane prenaša zabeleženi zvok.

Konstruktorji te naprave menijo, da bo naslednje uho, ki ga bodo izdelali, še tanjše in da ga bo mogoče vložiti pod kožo, ne da bi ga bilo treba vtisniti v lobanjo.

Most — predor prek oceana

Prihodnje leto bodo v nekem zalivu na Atlantski obali Združenih držav Amerike dogradili pravi tehnični čudež. Gre za most, ki bo dolg okoli 1600 metrov. Ta edinstvena in nenavadna gradnja bo imela vrsto stebrov, mostov, nadvozov in predorov, pritrjenih na štiri umetne otoke. V dno morja so vkopani stebri iz armiranega betona, ki bodo nsili loke mosta. V most so vgradili predore na dnu morja zaradi tega, da prekooceanske ladje ne bi plule skozi most, katerega posamezne dele bo mogoče odpirati.

Teorija 142-letnika

Vaški kovač iz Sahruda v severovzhodnem Iranu je verjetno najstarejši človek na svetu. Ima namreč 142 let. Za razliko od večine stoletnikov, ki svojo starost pripisujejo vzdržnemu življenju, posebnemu načinu prehrane in podobno, ima Mohamed svojo teorijo: trdi, da je njegovo dolgo življenje posledica srečnega življenja v zakonu. Mohamed je bil trikrat oženjen in je preživel vse tri žene in 13 izmed 15 otrok. Trenutno je neoženjen — vdovec, vendar si je že izbral mlado dekle iz svoje vasi. Sedaj čaka le še na pristanek edinega preživelega sina.

Klub mladih astronautov

V Leningradu imajo klub mladih astronautov, ki je prvi te vrste na svetu. Otroci so ga ustanovili 12. aprila 1961, na dan, ko so poslali v vesolje Jurija Gagarina. Klub je imel sprva 300 članov — dijakov med 15 in 17 leti, sedaj so njihovo število zmanjšali na 100. Razen medicinske selekcije klub zahteva še brezkompromisno disciplino, odličen uspeh pri učenju in stalni fizični trening.

Deset najboljših članov je že letelo z reaktivnimi letali, skakalo s padali in treniralo na raznih napravah ter bivalo v pogojih vesoljskega poleta. Razen tega obvladajo radiotehniko in se spoznavajo z astronomijo, vesoljsko medicino in astronautiko.

Pred kratkim jim je glavni maršal aviacije SZ Aleksander Novikov predal spričevala mladih kozmonavtov.

Nevaren ropar ima v šahu celo Jelovico

Medved ni svetnik

Kmetje o medvedu na Jelovici govorijo s takšnim strahom, kot so govorili nekoč naši predniki o Turkih — Zaradi medveda ne bo prišlo do kmečkega upora — V dveh letih je zver pobila okoli 30 glav živine

Roparjevo poreklo

Vasi pod Jelovico gloda posebna skrb. Kmetje se ponoči v spanju premetavajo, podnevi pa ne morejo mirno delati. S planine prihajajo boleče novice. Na kmetijah o njih govorijo s takšnim strahom, kot so nekoč naši predniki govorili o Turkih. Kmetje so se proti turškim vpadom borili s kropom in z noži, proti zveri, ki so jo videli le nekateri, pa ne morejo uporabiti ne enega in ne drugega.

Zaradi medveda, ki se že tri leta klati po gozdovih Jelovice, Pokljuke in Bohinjskega ko-

ta, verjetno ne bo prišlo do kmečkega upora. Toda kmečki glasovi so zaradi tega zelo razburjeni. Hudujejo se nad lovci in jih zmerjajo, češ da niso vredni počenega groša. Medved jim dela sive lase, lovcem pa sramoto. Toda medved ni slon. Če bi bil na Jelovici slon, bi na njej najbrž mrgolelo lovcev. Vsakdo bi hotel imeti za trofejo dragoceno slonovo kost. Medved pa takšne kosti nima. Zato sta na Jelovici v družbi največ dva lovca, ki preganjata medveda.

Vol brez trebuha

Medved, ki je že dve leti kralj zveri na Jelovici, ni »svetnik«. Vsako leto pokolje na pašnikih več goved in volčkov. Njegov plen obleži na »bojnem polju«, sam pa se zadovolji s tem, da žrtvam iztrga drobovje in se napije vroče krvi. Kmetom prepušča posmrtno ostanke in pogrebne stroške.

V lovski pratiki ima medved z Jelovice svojo stalno rubriko in časopisi pišejo o njem vsaj enkrat na leto. Za lovski priročnik so sestavili že nadroben življenjepis te čudne zveri, ki je pred tremi leti vpričo jezerske obmejne straže prestopila državno mejo in takrat zašla v naše gozdove kot prvovrsten in spreten zločinec. Medved se polovico leta skriva in napada črede goved, polovico leta pa prespi. Ob spanec ga ne morejo spraviti niti naši lovci! Triletno preganjanje divje živali, ki je do sedaj pobila po površno zbranih podatkih čez trideset glav goveda, številne zasede in organizirani pohodi po medvedovih stopinjah, gorenskim lovcom ni dalo nobenih izkušenj. Medved je še vedno medved, ropar in predrzen zločinec, ki ne skriva svojih prstnih odtisov pri številnih umorih. In kot je rekel neki Bohinjec: »Ta medved ne bo umrl od lovčeve krogle, počil bo od smeha ali pa umrl od starosti.«

Telica vpije na pomoč

Po dolgem zimskem spanju o medvedu letos dolgo ni bilo nič slišati. Lovci na Jelovici so se že hvalili, da požrešen in grd kosmatinec ne upa priti iz svojega brloga. Isto noč, ko so se v lovski koči lovci pogovarjali o zveri, je pretkana žival napravila svoj prvi obisk na Zgoški planini, nekaj sto metrov vstran od lovske kočice. Prizorišče pokola je bilo še drug dan vse krvavo. V noči od torka na sredo so v mali vrtači našli ubitega dveletnega volčka, last Matevža Kolničarja iz Spodnje Lipnice, in ranjeno Muhovčevo telico iz Kamne gorice. Medved je tristo kilogramov težkemu volu iztrgal drobovino, izpil kri in ga pustil, telico pa obgrizeno in razmrcvarjeno pustil še nekaj ur pri življenju.

Oskrbnica koč na Zgoški ravni je ponoči slišala glasove živine. Ob prvem svitanju zjutraj je Jože Berce odšel proti staji in v njej našel preplašeno živino, ki se je od strahu stiskala v hlevu. Stekel je v koč po puško in preiskal vso bližnjo okolico. V grapi nedaleč od staje je najprej našel dva repa, pozneje pa še obe žrtvi roparskega napada. Na istem kraju je medved lansko leto strgal dva mlada vola. Medved po običaju vedno obračuna najprej z živaljo, ki ima za vratom zvonec. Tudi tokrat ni bilo drugače. Mladi vol je imel okoli vratu obešen pastirski zvonec.

Janez Verkeli in Tone Lušina sta neustrašna lovca. Medveda se ne bojita na tleh

Zvonec odnesejo v dolino

V kmečkih hišah je običaj, da za izgubami pri živini zelo žalujejo. Matevž Kolničar, ki so mu po sinu poslali zvonec in jermen pobite živali, je kmet in pol. Na lepem svetu ima hišo, in ker je sam zaradi invalidnosti nezmožen za delo, razmišlja tem več o medvedu. Venomer, pri vsakem drugem stavku ponovi misel: »Preklete, da je moral zagrabiti prav mojega vola!« V tej misli ni toliko zaskrbljenosti zaradi denarne izgube kot stare, podedovane kmečke skrbi, da nesreča pri živini pomeni za kmeta sedem suhih let. K temu razmišljanju običajno na koncu še vedno glasno pristavi: »Ta žival je od hudiča!«

Dva lovca na straži

Naslednja noč po velikem pokolu na Jelovici ni bila mirna. Dva lovca — Tone Lušina iz Dražgoš in Janez Vertelj iz Radovljice sta sklenila, da bosta zver čakala v zasedi. Na Povšinovi planini, kjer se pase prav tako precej govedi, sta si uredila svoj bivač pod milim nebom. Običaj je, da lovci pred medvedom splezajo na smreke, da bi odstranili vsak vonj po človeku. Znano je, da medved že s precejšnje razdalje zavoha človeka. Dva lovca pa sta ostala kar na tleh in izmenično čakala nočnega roparja.

Deset minut pred pol drugo uro ponoči, ko se je lovec Tone že pripravljal, da bi počasi zbudil svojega lovskega tovariša za stražo, je nastalo na Povšinovi planini čudno vzdušje. Krave, ki so se nekatere do takrat še pasle, druge pa ležale v globeli, so se sesule v trop kot toča. V velikem strahu so tekale. Za njimi se je valil širok in plečat medved. Lovcema je prišel pod puško. Kljub precejšnji teini sta ga videla. Ustrelila sta širikat. Žival se je obrnila, se na nogah zasukala in tekla dalje. Zaradi noči pa noben strel ni zadel v živo. Medved je odnesel celo kožo. Sledovi so zjutraj pokazali, da je medved prišel po svoj plen.

Zjutraj smo na Jelovici zvedeli tudi, da je medved tisto noč, od srede na četrtek, pol ure pred polnočjo napadel tudi goveda pri Ribnski planini. Zgrabil je telico in jo začel obdelovati. Pastir ga je pregnal s psom.

Ribnska planina je od Povšinove planine oddaljena poldrugo uro dobre hoje. Medved torej v eni noči prehodi veliko sveta.

Twist in posledice

V Parizu se je ta mesec na trgu Nation zbralo 150.000 oboževalcev twista. Po svetu je vladalo mnenje, da je twist v zatonu, toda mladina na tem trgu je dokazala nasprotno.

Koncert se je pričel ob 21. uri in končal ob njih ponoči. Posledice tega koncerta pod vedrim nebom so bile: polomljeno drevje, poškodovane gradbe, več telesnih poškodb in en primer postilstva.

Pedagogi in psihologi so zaskrbljeni. Ali je nogoče, da se današnja mladina toliko razlikuje

od prejšnjih generacij? Nekateri menijo, da je danes mladina prej zrela in prej samostojna. V večini so prepuščeni sami sebi in živijo v glavnem na ulici.

Drugi pa menijo, da dogodek na tem trgu niti ni tako strašen. Vsako leto 14. julija — ko Francija slavi narodni praznik — se dogajajo podobne stvari.

Radijski spored

OD 20. JULIJA DO 26. JULIJA

Poročila poslušajte vsak dan ob 4.05, 5.05, 6.00, 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

SOBOTA — 20. julija

8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji	14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
8.35 Zabavni ansambli in orkestri madžarskega radia	15.15 Zabavna glasba
8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani	15.30 Iz baleta Romeo in Julija
9.10 Deset pianistov iz desetih dežel	16.00 Vsak dan za vas
10.15 Pojo zabavni zbori	17.05 Gremo v kino
10.28 Partitura v h-molu	17.50 Violinistka Nousha Doina
10.55 Vsak dan nova popevka	18.00 Aktualnosti doma in v svetu
11.00 Pozor, nimaš prednosti	18.10 Skladbice za kratek čas
12.05 Zabavna glasba	18.45 Novo v znanosti
12.15 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Pouk iz letošnje zime glede sadnih in okrasnih rastlin	19.05 Glasbene razglednice
12.25 Domači napravi za prijetno opoldne	20.00 Po domače...
13.30 Plošča v ploščo	20.20 Tajno lovsko društvo
14.05 Jugoslovanski operni pevci v Verdijevih operah	21.00 Za konec tedna — ples
	22.15 Oddaja za naše izseljence
	23.05 Zaplešimo na valu 327,1
	DRUGI PROGRAM
	19.05 Moč usode — opera
	22.15 Jazz na koncertnem odru

NEDELJA — 21. julija

8.00 Mladinska radijska igra	20.30 Davnina — orkester RTV Ljubljana
8.38 Iz bogate zakladnice Emila Adamiča	20.40 Zabavni orkester RTV Zagreb
9.05 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo — I.	20.50 Spodnja poročila
10.00 Se pomnite, tovariši...	21.00 Iz naših narodno-zabavnih matinej
10.30 Pisano nedeljsko glasbeno dopoldne	22.15 Skupni program JRT
11.30 Nedeljska reportaža	23.05 Melodije v noči
11.50 Tisoč pisanih taktov za dober tek	DRUGI PROGRAM
12.05 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo — II.	12.00 Nedeljski koncert ob dvanajstih
13.30 Za našo vas	13.10 Za ljubitelje operne umetnosti
14.00 Koncert pri vas doma	14.00 Popoldne ob zabavni glasbi
14.15 Operni koncert	14.30 Sodobni izvajavci
15.15 Tri krat pet	19.05 V nedeljo zvečer
15.30 Danes dopoldne	20.00 Sto let popevke
19.05 Mali koncert zabavne glasbe	20.45 Pisan spored zabavne glasbe
20.00 »V sonce bo hosta zapela« literarna oddaja	22.15 Komorno-glasbena soareja jugoslovanske glasbe

PONEDELJEK — 22. julija

5.00 Za naš praznik	13.30 Kaj so izvajali na mitingu in na koncertu
8.00 Listi iz vaše kronike	14.00 Čestitke ob dnevu vstaje
8.30 Pesmi mladine	15.15 Zabavna glasba
9.05 Orkester RTV Ljubljana in solisti	15.40 Slovo brigadirke
9.45 Revija naših pevcev zabavne glasbe	16.00 Kočevje pred praznikom
10.40 Svobodna zemlja — kantata	16.20 Z veselimi zvoki ob radijskem sprejemniku
11.00 Mladi ob tabornem ognju	17.05 Borec in skladatelj
11.45 Melodije	17.35 Bilečanka — uvertura
12.05 Zapojmo in zaplešimo...	17.50 Godala na tipke
12.45 Pojoče strune	

18.00 Tri dni na Bledu

19.05 Mali koncert zabavne glasbe

TOREK — 23. julija

8.05 Dva prizora iz Veronike Deseniške	15.30 V torek na svidenje
8.35 Igrajo orkestri	16.00 Vsak dan za vas
8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani	17.05 Koncert po željah poslušavcev
9.10 Mojstri simfonije	18.00 Aktualnosti doma in v svetu
9.50 Na hommond orgle igra Bernard Boch	18.10 Planinska oddaja
10.15 Dopoldanski plesni koktaji	18.45 S knjižnega trga
10.35 Dopoldanski koncert APZ »Tone Tomšič«	19.05 Glasbene razglednice
10.55 Vsak dan nova popevka	20.00 Zabavna orkestra
11.00 Pozor, nimaš prednosti	20.20 Radijska igra
12.05 Zabavna glasba	21.12 Serenadni večer
12.15 Kmetijski nasveti	21.43 Zabavni intermezzo
12.25 Domači napravi za prijetno opoldne	22.15 Skupni program JRT
12.40 Dva prizora iz opere Orfej in Evridika	23.05 Če želite — zaplešite
13.30 Za razvedrilo in oddih	DRUGI PROGRAM
14.05 Od Volariča do Osterca	19.05 S tujih opernih odrov
14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo	20.15 Petnajst minut z orkestrom Bill Davis
15.15 Zabavna glasba	20.45 Iz švedske komorne glasbe
	21.05 Skupni program JRT

SREDA — 24. julija

8.05 Opera in balet	18.00 Aktualnosti doma in v svetu
8.55 Otroške razglednice	18.10 Od skladatelja do skladatelja
9.10 Glasbena oddaja za cicibane	18.45 Ljudski parlament
9.25 Popevke v sredo dopoldne	19.05 Glasbene razglednice
10.15 Miniature za violino	20.00 Dan Pasquale — opera
10.30 Clovek in zdravje	22.15 Nekaj razpoloženske glasbe
10.40 Slovenske narodne pesmi	22.50 Literarni nohturno
10.55 Vsak dan nova popevka	23.05 Pojeta Olga Nikolič in Lucho Gatica
11.00 Pozor, nimaš prednosti	23.25 Sonata za violino in klavir
12.05 Zabavna glasba	23.35 Med skladbami Pavleta Merkurja
12.15 Kmetijski nasveti	DRUGI PROGRAM
12.25 Domači napravi izpod Šar planine	19.05 Zabavni zvoki
13.30 Francoska opera v 19. stoletju	19.25 Godalni kvartet št. 2
14.05 Za razvedrilo in oddih	20.00 Melodije in plesni ritmi
14.35 Ob plesu in pesmi	21.30 Mednarodna radijska in televizijska univerza
15.15 Zabavna glasba	21.45 Jazz do 22.00
15.40 Amaterji pred našim mikrofonom	
16.00 Vsak dan za vas	
17.05 Promenadni koncert	

ČETRTEK — 25. julija

8.05 Divertimento za klavir in orkester	12.25 Domači napravi izpod Pohorja
8.25 Zvenče kaskade	12.45 Od fandanga do valčka
8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani	14.05 Iz jugoslovanskih oper
9.10 Vesele počitnice	14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
9.35 Mali koncert zabavne glasbe	15.35 Novo v naši diskoteki
10.15 Četrtekov dopoldanski operni spored	16.00 Vsak dan za vas
10.55 Vsak dan nova popevka	17.05 Sovjetski violinisti
11.00 Pozor, nimaš prednosti	18.00 Aktualnosti doma in v svetu
12.05 Zabavna glasba	18.10 Turistična oddaja
12.15 Kmetijski nasveti	19.05 Glasbene razglednice
	20.00 Četrtekov večer domačih pesmi in napevov

23.05 Zaplešimo v praznični večer

DRUGI PROGRAM

19.05 Simfonija — Vojna in mir	20.45 Zabavni kaleidoskop
--------------------------------	---------------------------

20.45 Kvintet George Shearing z godali

PETEK — 26. julija

8.05 »Občutki«	18.10 Zabavna paleta
8.30 Zabavni orkester Bob Moore	18.45 Iz naših kolektivov
8.55 Pionirski tednik	19.05 Glasbene razglednice
9.25 Petkovo koncertno dopoldne	20.00 Darius Milhaud in Francis Poulenc
10.15 Zabavni zbori	20.15 Tedenski zunanje-politični pregled
10.35 Naš podlistek	20.30 Griegovi večeri
10.55 Vsak dan nova popevka	21.00 Vedri zvoki
11.00 Pozor, nimaš prednosti	21.15 Oddaja o morju in pomorščakih
12.05 Zabavna glasba	22.15 Zadnji ples pred polnočjo
12.15 Kmetijski nasveti	22.50 Literarni nohturno
12.25 Domači napravi za prijetno opoldne	23.05 Nočni koncert
12.45 Odmevi s plavega Jadrana	DRUGI PROGRAM
13.30 S simfoničnimi plesi po domovini	19.05 Zabavni zbori in orkestri
14.05 Za razvedrilo in oddih	20.00 Med deli Johanna Sebastian Bacha
14.35 Klavir in violina	20.22 Sergej Prokofjev igra
15.15 Napotki za turiste	20.45 Trio Horwedel
15.20 Zabavna glasba	21.00 Druga simfonija
15.40 KZRTV Ljubljana izvaja skladbe jugoslovanskih avtorjev	21.30 Nenavadne zgodbe iz znanosti in domišljije
16.00 Vsak dan za vas	21.45 Jazz do 22.00
17.05 Dragulji iz oper	
18.00 Aktualnosti doma in v svetu	

televizija

SOBOTA — 20. julija

14.00 Evrovizija	19.30 Zagrebška kronika
14.00 Tekmovanje v atletiki	20.00 TV dnevnik
RTV Zagreb	RTV Beograd
19.30 RTV Beograd	RTV Ljubljana
20.00 RTV Ljubljana	20.30 S kamero po svetu Italija
21.05 »Gospod srednjih let« — zabavno glasbena revija	21.05 RTV Beograd
RTV Ljubljana	20.00 TV dnevnik
22.15 Zgodba iz serije »Nič ena«	22.45 Poročila

NEDELJA — 21. julija

RTV Zagreb	10.00 Kmetijska oddaja
Evrovizija	14.00 Tekmovanje v atletiki
RTV Beograd	19.45 Turistične razglednice
20.00 TV dnevnik	

DRUGI PROGRAM

19.05 Koncertne arije	21.00 Melodije po pošti
19.35 Igra zabavni orkester RTV Ljubljana	
20.00 Dva sodobna madžarska avtorja	
20.45 Odmevi iz Venezuele	

19.05 Zabavni zbori in orkestri	20.00 Med deli Johanna Sebastian Bacha
20.22 Sergej Prokofjev igra	20.45 Trio Horwedel
21.00 Druga simfonija	21.30 Nenavadne zgodbe iz znanosti in domišljije
21.45 Jazz do 22.00	

RTV Ljubljana

RTV Zagreb

TOREK — 23. julija

SREDA — 24. julija

kino

Kranj »CENTER«

20. julija francoski CS film OKUS NASILJA ob 18. uri, premiera jugoslovanskega filma SABA ob 22. uri

Kranj »STORŽIČ«

20. julija japon. film PRISTANISCE ZADOVOLJSTVA ob 18. uri, ital. VV film AVANTURA ob 20. uri

RTV Ljubljana

RTV Zagreb

TOREK — 23. julija

SREDA — 24. julija

film OKUS NASILJA ob 18.30 uri, amer. film ZLATI KADILAK ob 20.30

23. julija amer. barv. film OSAMLJENI MASCEVALEC ob 18. uri, jugoslovanski film SABA ob 20. uri

Letni kino »PARTIZAN«

20. julija francoski CS film OKUS NASILJA ob 20.30

Stražisce »SVOBODA«

20. julija ameriški film ZLATI KADILAK ob 20. uri

20. julija nem. barv. film JAZ NISEM KAZANOVA ob 20.30

21. julija francoski CS film OKUS NASILJA ob 17. in 20. uri

Jesenice »RADIO«

20. do 22. julija angleški barv. film OBOROŽENO ROPANJE

Jesenice »PLAVŽ«

20. do 21. julija francoski film ZAUPNIK TEH ŽENA

20. julija francoski film POTEPENCI

Dovje

20. julija ruski film IVANOVO OTROŠTVO

Koroška Bela

20. julija italijanski barvni CS film OSVAJAC MARACAIBO

Kranjska gora

20. julija madžarski film MAJSKE SLANE

Kropa

20. julija francoski film LOPOVI VELIKEGA SRCA ob 20. uri

Ljubno

20. julija italijanski barvni film VOJNA IN MIR II. del ob 20. uri

Duplica

20. julija španski barvni film MATI, POSLUŠAJ PESEM MOJO ob 15., 17. in 19. uri

Radovljica

20. julija amer. CS film SALAMON IN KRALJICA SABA ob 20. uri

24. julija francoski film

USODE ob 18. in 20. uri

25. julija amer. barv. CS film AVANTURE Mladege CLOVEKA ob 20. uri

25. julija španski barvni

film GREH LJUBEZNI ob 18. uri

26. julija španski barvni

film GREH LJUBEZNI ob 20. uri

športne prireditve

● MOTORIZEM

Jezersko — Jutri ob 10.30 se bodo na cesti do Jezerskega vrha pričele moto dirke, ki jih organizira Avto-moto društvo Kranj. Tekmovanja se bodo razen naših najboljših motoristov udeležili tudi vozači iz Avstrije in Italije.

● SMUCANJE

Jezersko — Jutri ob 11. uri bo na plazu za Češko kočjo nad Jezerskim meddruštveno tekmovalje v slalomu. Tekmovanje prireja športno društvo Triglav.

● PLAVANJE

Kranj — V okviru I. zvezne lige bo v torek ob 20. uri na kranjskem kopališču dvoboj med Ljubljano in domačim Triglavom.

PLES OB PLANSARSKEM JEZERU

JEZERSKO — V gostinskem podjetju Dom je vsako soboto zvečer ples. Jutri in v ponedeljek bo ples tudi ob Plansarskem jezeru. Pričetek bo ob 8. uri.

»DOBRI ZNANCI« V BITNJAH

BITNJE — Gasivsko društvo Bitnje pri Kranju bo jutri ob 14. uri priredilo ob svojem domu veliko vrtno veselico, na kateri bo za razvedrilo poskrbel kvintet »Dobri znanci« s pevčema Marjanom Roblekom in Ježetom Kovačem. — Če bo vreme slabo, bo prireditev prihodnje nedelje.

LOVSKI KRST NA KRISKI GORI

Prihodnje nedelje ob 11. uri bo na Kriski gori drugi »Gamsov bal« z lovskim krstom. Prireditev bo v okviru praznovanja občinskega praznika Trčka.

● OTVORITEV LOVSKE KOČE

Lovska družina Selca bo jutri ob 10. uri odprla lovaško kočjo na Rastovki na Jelovici. Po otvoritvi kočje bo zabava. Dohod je možen tudi z avtomobili.

● POČITNIŠKI DOM »RADE KONČAR«

Počitniški dom »Rade Končar« v Bašlju je 10 kilometrov oddaljen od Predvora. Do zgradbe pelje lepa cesta, ki je 3 kilometre do Bašlja asfaltirana. Dom je poznan pod imenom »Gamsov raj« in leži v podnožju Storžiča v nadmorski višini 750 metrov. Tu je idealna točka za preživljanje letnega dopusta, nedeljskih izletov, prirejanje raznih seminarjev itd. Vsekakor spada med najlepše objekte te vrste v Sloveniji. Nudi udoben odmor v gozdni tišini; ob domu so livade za sončenje in razne športne igre (odbojko, tenis, nogomet in drugo), medtem ko so pozimi tam ugodni pogoji za smučanje in sankanje. — Dom ima 10 sob, dnevno sobo, dve kopalnici, pozimi centralno ogrevanje in različne športne rekvizite. — Za obisk doma se lahko poslužite avtobusov, ki na relaciji Kranj — Bašelj in nazaj vozijo večkrat na dan.

turistični informator

● KRESNA NOČ V KRANJU

Turistično društvo Kranj bo danes zvečer v počastitev občinskega praznika priredilo zabavno-turistično prireditev KRESNA NOČ. Prireditev bo v Savskem logu s pričetkom ob 20. uri, medtem ko bo prireditveni prostor odprt od 18. ure naprej. — Sodelovali bodo: kranjski zabavni ansambel, ansambel Bardorfarjev z vokalnim kvartetom Zvonček, pevec Peter Ambrož in Rado Kocalj, folklorna skupina iz Nemilj in humorist. — Za jedačo in pijačo bodo poskrbeli podjetja Jelen, Park restavracija in Mesnina Skofja Loka. — Po programu bo v Savskem logu ognjemet in velik kres. Jutri ob 15. uri se bo prireditev nadaljevala na istem mestu, vendar tokrat ne bo kulturnega sporeda.

● DOBRI ZNANCI V BITNJAH

BITNJE — Gasivsko društvo Bitnje pri Kranju bo jutri ob 14. uri priredilo ob svojem domu veliko vrtno veselico, na kateri bo za razvedrilo poskrbel kvintet »Dobri znanci« s pevčema Marjanom Roblekom in Ježetom Kovačem. — Če bo vreme slabo, bo prireditev prihodnje nedelje.

LOVSKI KRST NA KRISKI GORI

Prihodnje nedelje ob 11. uri bo na Kriski gori drugi »Gamsov bal« z lovskim krstom. Prireditev bo v okviru praznovanja občinskega praznika Trčka.

Obleka v vročih dneh

Ceprav kar noče biti res pravih vročih poletnih dni, smo verjetno pomislile, kakšna obleka bi bila tedaj najbolj prikladna.

Res je, da je elegantno oblačilo enobravno in da je toliko opevana bela barva dobila precej privržencev, vendar je tudi res, da je zelo mladostna in prikupna živopisana poletna obleka. Dana nam je kar precejšnja možnost v izbiri rožastega, pikčastega in križastega blaga. Pri nakupu tega pomislimo na barvo las, oči in upoštevajmo tudi v poletju bolj zagorelo polt. Posebno lepo nam bodo pristojali modro-

zeleni in sivi barvni odtenki. Med barvami, ki prihajajo v poštev, so kombinacije rumene z zeleno, modro in rdečo ter rožnato s črno, temno modro in zeleno. Seveda že nekaj poletij priljubljena in elegantna kombinacija črno-bela še vedno ni prišla v pozabo. Če se pa bolj navdušujete za enobarvno blago, vam tega niti ne brani moda niti naša tekstilna industrija. Predvsem pri platnenem blagu imamo na

razpolago lestvico lepih pastelnih tonov. Poletne obleke so skoraj vse brezrokavne, če imajo pa rokave, je obleka krojena v strogem sračjem stilu. Ko je na morju neznosno vroče, se bomo dobro počutile v obleki krojeni v kroju vreče. Mlajše žene si lahko privoščijo tudi modne stranske razporke. Prednost te obleke je prav gotovo v tem, da nas nikjer ne veže in nam je torej manj vroče. Seveda so obleke lahko krojene po telesu in so potemtakem oprijete.

Obleke iz sifona, prave svile ali organdija za popoldanske in večerne priložnosti so malce drugačnega kroja. Krilo je lahko bogato nabrano, plisirano ali nagubano. Ovrtniki so v obliki pentlje, jaboja; z večjim ali manjšim izrezom.

Recepti

LIMONINO MLEKO

1/2 l vode, 1/2 l mleka, sok od 1/2 limone malo limonine lupinice in sladkor.

Vodo zmešamo z mlekom, to prevremo, dodamo dobro umito nastrgano limonino lupino. Pijačo shladimo, dodamo limonin sok, sladkor po okusu in žurkljamo, da se mleko le rahlo sesiri.

TATARSKA OMAKA

Seseklaj pol očiščene sardele, malo kislo kumarico, žlico kaper, pol žlice šalotke, listič pehtrana, četrt žlice peteršilja. Zmešaj med navadno majonezo in postavi na mizo.

SIROVE BLAZINICE

30 dkg moke, 30 dkg skute, 25 dkg margarine, nekaj marmelade in sladkornega prahu. Med moko zdrobimo margarino, dodamo preparirano skuto in omesimo testo, razvaljamo in razrežemo na manjše štirikotne delce. Nato nadevamo marmelado, prepognemo in stisnemo robove ter spečemo. Pečene in še tople povajamo v sladkorju.

SIROVA POGAČA

Mešaj, da dobro naraste, 14 dkg presnega masla, 14 dkg sladkorja in 5 rumenjakov.

Prideni 14 dkg zmletih orehov ali mandeljnov, 14 dkg strtega svežega sira, malo limonine lupine, žlico drobtin in trd sneg 6 beljakov. Napolni pomazan tortni model in peci v srednji vročini. Pečeno potresi s sladkorjem in nekoliko sblajeno razreži.

SKUTINI CMOKI

Vmešaj 8 dkg masla ali masti z enim rumenjacom, nato dodaj dve celi jajci, 1/2 kg skute, 8 dkg pšeničnega zdroba, 12 dkg moke in ščepec soli, nato oblikuj cmoke ter jih skuha v vreli vodi (20 minut).

Negovanje oči

Posebno v poletnih dneh ob močnem soncu oči in nežna kožica ob očeh precej trpijo.

Če pridemo z dolgega potovanja z utrujenimi očmi, je najbolj priporočljivo, da jih splaknemo s toplim kamilčnim čajem. Če so veke rahlo zatečene, oči pa motne, bodo kamilčni obkladki zelo koristni.

Lipa

V teh dneh si lahko naberejo lipovega cvetja. Poznamo zdravilni učinek lipovega čaja (zlasti, če mu dodamo žlico medu). Kdor ga redno pije, temu se ni treba bati vnetja pljuč ali sapnikov. Zdravniki ga priporočajo zoper ledvične kamne, za pomirjanje živcev in za potenje. Lipov čaj lahko uporabljamo za kopal, zdravilne snovi pronikajo v telo skozi pore, smemo ga pa uporabljati tudi za klistir.

Mali nasveti

Madeži črnila na platnenih tkaninah

Madeže črnila na platnenih tkaninah posujemo s kristalčki citroneve kisline in jih polijemo z vrelo vodo. Lahko jih tudi namočimo v neprekuhanem mleku. Potem blago dobro izperemo v hladni vodi.

Madeži črnila na volnenih tkaninah

Madeže črnila iz volnenih blag in iz volne odstranimo s čistim glicerinom in izperemo z mlačno milnico.

Čiščenje povrtnine

Kadar čistimo povrtnino ali lupimo krompir, položimo na mizo star časopis. Ko končamo, ga zganemo in miza je spet čista.

Čiščenje oken

Okna čistimo namesto s krpo raje z zmečkanim časopisnim papirjem.

Čebula

Kadar rumenimo čebulo v ponvi, prihranimo precej masti, če vsujemo narazano čebulo najprej v ponev brez masti, jo na majhnem plamenu nekaj časa dušimo v lastnem soku in šele nato dodamo malo masti.

Mladostno poletno obleko poživlja vezenje, ki je na manšetah in kravati. Zvončasto krilo je rahlo nabrano

Modne zanimivosti

Ceprav ne težimo, da bi hodile v korak z visoko modo, saj nam niti čas niti denar ne dovoljujeta modnih ekstravagantnosti, rade prisluhnemo, kaj napovedujejo pariški kreatorji za leto 1964. Ob pogledu na nove ali pa tudi pravzaprav na le še bolj poudarjene lanske letne

modne zanisljivosti, da želijo kreatorji ženski liniji vsiliti pečat moškosti in oglatosti. Če nas neoprijete obleke ne presenečajo in priplujemo to zamisel le v dobro naši sproščenosti in lagodnemu počutju, nas mor-da strogo oglati, podložena in široka ramena le rahlo

začudijo in spominjajo na povojno žensko modno linijo. Krila odločno pokrivajo kolena. Trdijo, da je Valentina Terjoškova s svojo pogumno in uspešno opravljenom nalogo v veselju vplivala na razvoj zaznavne moške resnosti in odločnosti v ženski modi.

Mali filmski vrtiljak

Francija

Jeanne Moreau zopet snema z Louisom Malleom (Dvigalo za morišče, Ljubimca). V filmu »Vešča« igra uživavko mamilo ob Mauriceu Ronetu. Malle snema svoj novi film v tajnosti in za notranje posnetke ne uporablja ateljejev,

Atlantik, se vozil skozi pragozdove ter preživel vrsto nevarnosti — vse v filmu »Človek iz Ria« novovalovskega režiserja Philippa de Broce (Igre ljubezni). Seveda bo vse to doživel zaradi zaročenke Françoise Dorléac, ki sta mu jo ugrabila dva lopova!

Priljubljena Dany Robin se je odločila, da se bo posvetila karakternim vlogam — verjetno zaradi vedno močnejše konkurence mlajših tekmič, ki so vsak dan številnejše. Za začetek svoje nove kariere si ji izbrala vlogo matere v filmu »Kako ste našli mojo sestro?«

Martine Carol, ki se je po zatonu svoje slave umaknila na Havaje, se namerava vrniti v Pariz, da bi nastopila v glasbenem filmu režiserja Pierra Mondyja »Kako uspeš brez truda«.

Brigitte Bardot bo oktobra posnela v Londonu policijski film »Čudovita prisnoda«. Režiral bo Eduardo Molinaro, njen soigralec pa ne bo nihče drug kot Anthony Perkins!

Nesrečnega »Marca Pola«, ki sta ga začela snemati režiser Christiane - Jaque in igralec Alain Delon za producenta Raoula Lévyja (snemali so tudi pri nas), bosta predvidoma nadaljevala (in, upajmo, da tudi končala) režiser Denys de la Patellière (Velike družine, Taksi za Tobruk) in igralec Horst Buchholz.

Italija

Znani producent Carlo Ponti je odkupil avtorske pravice za snemanje filma po romanu Borisa Pasternaka »Doktor Živago«. Glavno vlogo bo baje zaupal Burtu Lancstru, pravijo pa, da namerava dati vlogo tudi svoji ženi Sophiji Loren. Zunanje prizore bo posnel pri nas, ali pa v Sovjetski zvezi.

Anglija

Petula Clark, ki je posnela na otoku že 25 filmov, bo jeseni nastopila tudi v svojem prvem francoskem filmu. To bo film »Na nož«, v katerem bo njen partner Daniel Ivernel in za katerega bo Petula napisala tudi vso glasbo. Toda njena največja želja bo ostala še naprej neizpolnjena: igrati skupaj z Belmondom v filmu režiserja Elie Kazana!

Združene države Amerike

Arthur Penn, režiser »Čudodelke«, bo posnel film »Vlak« z Burtom Lancstrom v glavni vlogi. Zgodba tega filma govori o znanem ropu francoskih umetnin leta 1944, ko so

Nadja Tiller, priljubljena nemška igravka, je nastopila v naslovni vlogi nove verzije filma »Lulu«

Nemci odpeljali iz Francije poln vlak dragocenih umetniških del.

Sovjetska zveza

Sovjetski in češki filmski delavci so posneli zanimivo biografsko komedijo o znanem češkem satiriku Jaroslavu Hašku, očetu dobrega vojaka Švejka. Film »Dolga cesta«, ki ga je zrežiral Jurij Ozerov, obravnava predvsem tisto obdobje Haškovega življenja, ki ga je prebil kot avstro-ogrski častnik v Rusiji. Haška je v filmu upodobil češki igralec Jozef Abrham, njegovo ženo — rusko dekle pa sovjetska igravka Ina Gulaja, ki se je spomnimo iz filma »Ko so bila drevesa velika«. V »Dolgi cesti« nastopa tudi Švejk kot Haškov adjutant in zvesti tovariš. Zaigral ga je Rudolf Hrušin-sky, ki je odlično upodobil ta lik že v češkem filmu »Dobri vojak Švejk« in njegovem nadaljevanju »Pokorno javljanje«. Odlična mlada sovjetska komičarka Nadežda Rumjan-

ceva, ki je za svojo vlogo v »Stavi za dekleta« dobila lani v Mar del Plati nagrado za igro in vzdevek »sovjetska Mary Pickford«, je nastopila v filmu »Kraljica bencinske črpalnice« režiserjev Alekseja Mišurina in Nikolaja Litusa.

Doma

V nadaljevanju našega priljubljenega mladinskega filma »Kekec«, ki ga v barvah snema v Trentu in Logu pod Mangartom režiser Jože Gale po scenariju Janeza Ribiča, igrajo glavne vloge Velimir Gjurin — Kekec, Martin Mele — Rožle in Blanka Florjanc — Mojca. Razen njih nastopajo še Ruša Bojčeva, Bert Sotlar, Marija Goršičeva in Stane Sever. Nosivec naslovne vloge Velimir Gjurin stoji tokrat že šestič pred filmskimi kamerami — nastopil je namreč že v filmih »Veselica«, »Ti loviš«, »Romanca o solzi«, »Iskanje zmaja« in v koprodukcijskem filmu »Sam proti Rimu«.

Film

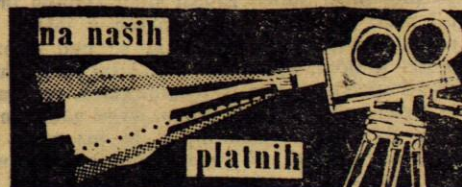
ampak stanovanja svojih prijateljev.

Popevkar Johnny Halliday je posnel svoj prvi film — francosko kavbojko »Odkod prihajaš, Johnny?« režiserja Noëla Howarda.

Jean - Paul Belmondo bo v treh dneh preletel južni

Dobri vojak Švejk — Rudolf Hrušin-sky in Jaroslav Hašek — Jozef Abrham v sovjetski biografski komediji »Dolga cesta«, ki na zanimiv način prikazuje del Haškovega življenja

»SASA«, režijski debut Radenka Ostojića je svojevrstna zgodba iz narodnoosvobodilne borbe, ki pripoveduje o treh fantih v vojni. V filmu, ki je dobil v Puli vrsto nagrad, igrajo Predrag Ceramilac, Ratko Milić in Kole Angelovski ter Dušica Žegarac in Rade Marković.

»OSVAJAVEC MARACAIBA« je italijansko-španski spektakel o gusarskih pustolovščinah, ki nas niti v poletni vročini ne more razveseliti. Režiral je Jean Martin, igrajo pa Hans von Borsody, Brigitte Corey in Helga Liné.

Vsi gostje Ugovega bara so poslušali Giuseppe. Pečar je izpil grappo in spet vzdrl. Ugo je molče porinil predenj kozarec redečega vina. »Pregledal sem obod. Pri tem rečem bi morali zacementirati le temelj z ražnjem, obod pa posaditi nanj in ga lepo uravnati, tako da bi ga bilo moč sneti ob vsakem času. Toda večina počenja narobe in namaže cement tudi krog spodnjega roba. Šušmarji!« Za trenutek je zagrenjen umolknil, pa nadaljeval: »Tako sem torej začel razbijati cementni oklep. Prior je odšel, vstopilo pa je nekaj menihov, ki so gledali, kako delam, in zato nisem mogel nagnati mačka, ki je kar ponorel in hotel splezati po gladkem železnem obodu. Velik je bil kakor pes...«

... in debel kakor prasce, ga je prekinil Ugo. »Najbrž je bil masten kakor vsi debeli, kopljeni samostanski mački.«

»Ni,« je dejal Giuseppe, »ni bil debel. In prav zanesljivo ni bil kopljen. Ves mišičast je bil, takšen kot srednje velik pes, in nenadoma sem se ga zbal. Pogledal sem ga in ko sem videl njegov obraz in mišice, sem spoznal, da bi ga ne mogel prepoditi. Tedaj sem opazil, da je ob meni stal spet pater prior, čeravno sem videl le njegove noge, kajti klečal sem pod prečko v kamini in slišal, kako je dejal: 'Le kaj je živali?' 'Morda je zavohala miši', sem slišal enega menihov. Zarezati sem se moral, spodaj, v kamini, in hotel spregovoriti, pa me je prior prehitel. 'Nesmisel', je rekel 'kadar maček vohta miši, je prav tiho.' Pomislil sem, da ni le učen gospod, temveč mož, ki res nekaj zna. Človek je lahko zelo učen pa vendar ne ve, kako se vede maček, kadar najde mišjo luknjo.«

»Nadaljuj!« je dejal Ugo. »Saj že vemo, da je bil sam ljubi bog.«

»Kmalu sem razbil cementni obroč in vstal, da bi dvignil obod, vendar ni bilo enostavno, kajti bil je težak, železo je zarjavelo in tako je trajalo lep čas, dokler ga nisem razmajal. Ves čas je rumena zverina stala zraven mene, stala, pravim, ker ni sedela kot navaden maček, ki karkoli pričakuje, temveč stala na zadnjih nogah, in videl sem, da je pokazala kremplje. Enega izmed menihov sem poprosil, naj mi pomaga odriniti obod, in ko sva ga pograbila in začela potiskati, sem slednjič moral brniti mačka, ker se ni hotel umakniti izpod nog. Odletel je nekaj metrov v dvorano, puhaje vstal in me pogledal, ko da bo planil vame.« Giuseppe Rossi je postal. »Mislim, da bi raje ne pripovedoval dalje,« je rekel. »Preveč neokusno je.«

»Tukaj smo vsi nežne čudi,« je rekel Ugo in pogledal moške, ki so stali pred barsko mizo. »In posebno všeč nam je, če kdo utihne sredi pripovedovanja.«

»Potegni že vendar truplo izza kamina!« je rekel Babio. »Na vse smo pripravljeni.«

»Trupla ni bilo,« je rekel Giuseppe. »Z menihom sva torej odrinila obod in tako sem videl, da je zračni jašek popolnoma zamašen. Skozi kamin ni moglo vleči, tako je bil zamašen. S slamo in drugo umazanijo. In opazil sem, da se v njem nekaj premika. Sprva nisem ničesar razpoznal, kajti jašek je bil poln stare šare, kasneje pa sem zagledal nekaj šilaste in svetlega, kar se je premikalo. Podganji gobec.«

Segel je po kozarcu z vinom, vendar ni pil, temveč ga je čez čas odložil na kositrno ploščo, ki je prekrivala mizo.

»Malce sem se umaknil,« je nadaljeval, »in pravkar sem hotel povedati priorju, kaj sem opazil, ko je maček planil bliže. Kakor krogla je šinil proti odprti zadnji steni kamina in menil sem, da bo z enim skokom v jašku, toda nenadoma se je zaustavil in se pod odprtino prižle k tlom, s trebuhom je ležal na podu, iztegnil sprednje šape in dvignil glavo, rep pa mu je štrlel vodoravno od telesa. Ni se gnil in menim, da smo menihi, prior in jaz prav tako odreveneli, kajti pri vходу v jašek se je prikazala podgana... podgana, pravim...«

Pečar je strmel v steno za Ugom in Fabio bi se ne čudil, ko bi se v njegovih zenicah prikazala podoba podgane, ki jo je videl.

»V mojem poklicu imamo večkrat opraviti s podganami,« je rekel Giuseppe. »V mojem poklicu in mestu, kakršno je naše. Vendar mi lahko verjamete, če povem, da v življenju še nisem videl takega primerka podgane. Stala je zgoraj, pri vходу v svojo luknjo, in ga povsem zamašila. Še sanja se mi ne, kako je lahko zlezla

izza peči — kajti ponoči je morala vsekakor na prosto. Vsekakor pa je stala tam zgoraj in njen kožuhi je bil bel, ne siv, umazano odvrtno bele barve, rumeni maček pa je stal pod njo in mrčal. Medtem ko sam nisem mogel odmakniti pogleda, je prior dejal enemu izmed menihov: Bruno, prinesite lopato!« Potem je pristavil: »Zaprte vrata, ko boste odšli in potem, ko se boste vrnili!« Lahko povem, da se je vznemiril.«

»Zatem se je zgodilo vse prav naglo in lahko vam povem, da so črne meniške sutane poplesovale ob belih stenah refektorija, ko je podgana planila na tla. Tudi sam sem skočil, le oče prior je mirno obstal in to reč gledal. Podgana je sprva poskušala zbežati, toda maček ji je, kajpada, naglo zasadel kremplje v hrbet, in tedaj se je odločila in ga napadla. Druge izbire ni imela. Zdaj, ko je bila v dvorani, smo videli, kako je velika. Kajpada ni bila tako velika kakor maček, toda za podgano je bila nenavadno zajetna. Pošast, bila je umazana bela pošast, rejena in divja, in maček je bil prikazen, rumena, odvrtna, mišičasta prikazen. Ste kdaj videli, kako podgana napade mačko?«

A. A. BEG

Nihče mu ni odgovoril. Ugo je prenehal z večnim brisanjem kozarcev in vsi so s studom strmeli v blede pečarjev obraz.

»Od spodaj prihajajo,« je dejal. »Tudi ta se je obrnila, se z nekaj gibi zalezla pod mačka in se zagrizla v njegov vrat. Maček je kakor blazen zdrvel nekajkrat po dvorani, vendar ni mogel otresti podgane z vratu in sprva mu je brizgnila kri z vratu kakor majhen vodomet, potem pa je le še kapljala in mačku ni preostalo drugo, kot da je podgani trgal s kremplji in zobmi kožo z glave in hrbta. Mačja in podganja kri sta posvinjali vso dvorano. Nekaj menihov je prestrašeno kričalo.«

»Pohiti!« je dejal eden izmed Ugovih gostov, drugi pa je pristavil: »Takšnih podrobnosti ne čemo slišati.«

»Posvaril sem vas,« je odvrnil Giuseppe. »Saj sem že pri koncu. Povedati moram le še o priorju. Le stežka bi še vzdrljali, ko smo zaslišali korake s hodnika in je vstopil oče Bruno z lopato. Videl je, kaj se dogaja, in prestrašen obstal, toda oče prior je storil v nekaj korakih in mu vzel lopato z roke. Menil sem, da želi z lopato pobiti podgano, storil pa je vse kaj drugega. Lopato je potisnil pod živali, ki sta se borili sredi dvorane, zdaj že dokaj počasneje, zagrizeni druga v drugo, lopata je bila premajhna, da bi mogel dvigniti obe poblaznjeni zverini, vendar nista popustili in tako sta viseli na desni in levi z lopate, prva ogabno rumena, druga pa umazano bela, in obe sta bili okrvavljeni in prior nas je nenadoma nahnulil: 'Ne postavajte vendar! Odprite okno!' Odprl sem eno velikih oken v refektoriju, prior pa je odnesel

lopato k oknu in skozenj vrgel živali. Slišali smo pljus, ko sta padli v vodo. Nihče ni pogledal skozi okno, le oče prior, potem pa se je znova obrnil, vrnil očetu Brunu lopato in dejal: 'Zperite kri!', drugim pa je velel: 'Prinesite vedro in metlo, tako bomo naglo počistili refektorij!', meni pa je rekel: 'Menite, da boste do večera lahko popravili kamin?' in dejal sem 'da' pa se takoj lotil dela, toda kmalu sem moral na stranice, ker mi je šlo na bljuvanje.«

»Salute,« je rekel Ugo, »vsakdo dobi kozarec grappe. Kdo noče?« Nihče ni rekel ne in Ugo je postavil kozarce po mizi.

»Prior je pravi mož,« je rekel Giuseppe, »ni samo učen, temveč tudi res nekaj ve, pa ne le to: ve tudi, kaj mu je storiti. Edini med nami je bil, ki si je ogledal vso reč, pa vnaprej vedel, kaj je treba storiti, in je to tudi storil.«

»Skratka — mož, podoben ljubemu bogu. Tega ni treba vnovič poudarjati,« je rekel Ugo.

»Zdelo se vam bo smešno,« je rekel Giuseppe Rossi, pečar, »ko je stal takole mirno v dvorani, s prekrizanimi rokami; medtem ko sta zverini divjali naokrog in smo skakali iz kota v kot, sem za trenutek pomislil: saj ni človek.«

Pozno ponoči se je Fabio z Giuseppom vračal domov. Rossi je stanoval v bližini San Samuela, tako da sta kos poti hodila skupaj. Ob slovesu, pred vrati svoje delavnice, je pečar nenadoma rekel: »Pa vendar je človek.«

»Priorja meni?« je vprašal Fabio. Ne da bi počakal na odgovor, je pristavil: »Seveda je človek.«

»Dejal je nekaj prav čudnega,« je rekel Giuseppe. »Pri odhodu mi je dal roko in vprašal: 'Vam gre spet bolje?', in ko sem prikimal, je dejal obžalovaje: 'Nes pametne živali!' Potem me je vprašal: 'Se vam ne zdi, da bi lahko bog dal živalim nekaj več razuma?«

Fabio je začuden vzkliknil.

»Čudno vprašanje, kajne?« je rekel Giuseppe.

»Nenavadno za meniha,« je pritrdil Fabio. »In vrh tega je videti kot resnično pobožen mož,« je rekel Giuseppe. »Nisem vedel, kaj bi naj odgovoril, pa tudi sam, tako se mi zdi, ni pričakoval odgovora. Toda zdaj, Fabio, se sprašujem, če je človek lahko pobožen, resnično pobožen, čeravno se mu božja dejanja ne zdijo vselej pravilna.«

Noč je bila takšna, kot so noči v Benetkah: tiha. Tiha, vendar ne mrtva. Fabio je slišal pljuskanje vode v canalazzu pri mostiču blizu San Samuela.

»Ne vem,« je odgovoril.

Potem je odšel po Stradi nuovi do doma in proti jutru se mu je sanjalo, da je videl lažno raco, plavajočo na gladini lagune, eno tistih živali iz okatranjene in prebarvane ločike z leseno glavo, kakršne uporabljajo lovci na race, toda medtem ko takšne vabe plavajo mrtve na vodi, je raca v Fabiovih sanjah živeła kot igrača: ko da bi imela v ločikovem telesu droben motor ali kolesje, je plavala po vodi in odričala pred premečem majhen razpenjen val. Zadaj je bilo v vodi videti večji vrtnec, zelenkast in bel je žvrkljal nad obrazom mrtvega, belolasega moža, ki ga je vlekla raca za seboj na olivno sivo gladino lagune, otrple pesti so oklepale vrh, privezano k račjemu telesu. V snu v neizmerni laguni je plula račja vaba in vlekla za seboj starčevu truplo; presenetljivo, kakšna moč je v lahki ptičji lutki, je še med prebujanjem premišljeval Fabio. Potem se je spomnil očeta in pomolil zanj. Razmišljal je, če naj mu zaželi, da bi umrl pri delu, toda zatem je zavrgel misel, kajti spomnil se je, kako bi mati trpela, če ne bi našli očetovega trupla, ker je laguna tako velika in bi severnik morda odplaval truplo mimo Punte Sabbioni in z oseko na odprto morje.

Sanje, ki nastanejo, če predolgo bedimo, je pomislil Fabio. Potem je dokončno sklenil, da bo obiskal Giulietto. Odšel je iz kavarne in, kakor ponoči, po Stradi nuovi, toda tokrat v nasprotni smeri, po hladnem belem zraku je prezebel šel mimo stojnic z ribami, oblekami in knjigami. Pri Teatru Malibrán je zavil proti levi, v zmešnjavo ulic in mostov, ki je skrivala Calle del Caffetier, kjer je stanovala Giulietta.

BILO je v začetku decembra 1943. Pravkar se je vrnila iz Muša, s sestanka z obveščevalcem Martellom, ko je prišel Strnad in ji ukazal, naj izbere zanesljivo tovarišico in pride z njo točno ob osmih zvečer na križišče pod Medano. Tam jo bo čakal neki tovariš, ki je šele pred nedavnim prišel v njihovo enoto, a je drugače star in izkušen partizan. Povedal ji je geslo, vse drugo pa bo zvedela kasneje. Gre za neko posebno nalogo, ki naj bi jo pomagala uresničiti.

Izbrala je Tilico, zvečer pa sta se s kolesi odpeljali na določeno mesto. Prišli sta prezgodaj. Ura na zvoniku medanske cerkve je udarila šele četrto pred osmo.

Čakali sta. Cesta je bila prazna. Nobena senca se ni zganila v temi, nobenega koraka ni bilo slišati. Vse je bilo kakor izumrlo, le veter je česal trsje na bližnjem močvirju in raznašal odpadlo listje po cestišču.

Miha
Klinar

Obveščevalka

Nestrpno sta se ozirali v temo in prisluškovali, kdaj bo na medanskem zvoniku, ki se je črtal v temo kakor stolpček majhne srednjeveške trdnjave, udarilo osem.

Molčali sta. Večer je bil temen. Po nebu so plahutali oblaki kakor velike črne ptice, prikrivali zvezde in jih spet odkrivali. Ko je naposled ura vendarle odbila osmo, sta zaslišali tihe korake. Z nasprotne strani je prihajal človek. V temi sta lahko razločili samo to, da je velik. Ko je prišel bliže, sta mislili, da ni pravi in da bo šel mimo. Ni bil v uniformi. Bil je razoglav in oblečen v dežni plašč.

»Kam greš v nedeljo?«
»Ne vem. Morda v Gorico.«
»V kino?«

»Da.«

Tako sta se pogovarjali, da bi človek, ki je prihajal, mislil, da sta se srečali samo po naključju. Čakali sta, da bo šel mimo. A ni. Ustavil se je.

»Medana?« je rekel, kakor da bi vprašal, kje vodi pot v Medano.

Medana je bilo geslo. Bil je pravi. Bil je tisti, ki sta ga pričakovali.

»Muš,« je odgovorila Svetla in povedala drugi del gesla.

Neznanec se je oddahnil.

»No, potem sta pravi,« je rekel.

»Da, prišli sva, kakor mi je naročil Strnad.«

»Tako? Potem si ti tovarišica Svetla?«

»Da,« je rekla.

»In ti?«

»Soča,« je povedala Tilica svoje ilegalno ime.

Jaz sem Pire,« se je potem predstavil tudi on, ne da bi jima segel v roko, nato pa jima dejal: »Vajina naloga je, da se odpeljeta v Krmin po zdravnika in ga pripeljeta sem.«

Partizanovo obnašanje in ton njegovega govorila nista ugajala.

»Zdravnika?« je vprašala. »Je kdo ranjen?«

»Tvoje vprašanje je nepotrebno,« je rekel hladno.

»Nepotrebno?« je ugovarjala. »Morda ne veš, da je zdravnik, po katerega naju pošiljaš, zagrižen fašist, da je v novembrski hajki vodil Nemce, da je...«

»Ne vprašuj, kaj vem in česa ne vem,« jo je prekinil. »Tvoja dolžnost je, da ga pripelješ sem, kakor veš in znaš. Na primer: reci, da je v Medani nekdo, recimo župnik, nenadoma nevarno zbolel in da potrebuje takojšnjo zdravniško pomoč.«

»In ti si seveda prepričan, da se bo fašist takoj oblekel in se pripeljal sem.«

»Tvoja dolžnost je, da ga pripelješ.«

»Za roko ali ušesa?« je rekla izzivalno, ker ji ni ugajala partizanova ukazovalnost.

»Videti je, da naloge ne jemlješ resno, tovarišica,« je rekel z nespremenjenim hladnim glasom.

»Najprej moram vedeti, za kaj gre.«

»Zvedela boš kasneje. Sicer pa lahko slutiš. Sama si rekla, da je zagrižen fašist.«

»Torej mu boste sodili?«

»Se ti smili?« jo je napak razumel. »Njemu se naši niso smili.«

»Ne smili se mi. Toda bojim se, da ne bo hotel z menoj, da bo zaslutil, kam ga peljem.«

»To se pravi, da se bojiš.«

»Zakaj naj bi se bala?« je rekla užaljeno.

»Potem ne izgublaj časa!«

»Govoriš ti vselej tako ukazovalno?«

»Mar govorim ukazovalno?« se je začudil.

»Seveda. Samo ukazuješ: Dolžnost! Pripelji, kakor veš in znaš! Tudi ko bi se hotel odpraviti na pot, misliš, da me bo povabil v avtomobil? In ko bi me, kako naj ga prisilim, da se bo ustavil prav tu.«

»Potem imaš tu revolver! Znaš ravnati z njim?«

»Znam,« je rekla.

Vzela je revolver in ga vtaknila v plašč.

»Naj ga kaznujeva sami?«

»Ne! Nikakor! Zaslišati ga moramo, izvleči iz njega vse, kar ve. Na sumu ga imamo, da je

skušal v Brdih organizirati obveščevalno mrežo, da je... Pa to zate ni važno. Vajina naloga je, da ga pripeljeta sem.«

Odpeljali sta se.

»Čudak ali pa strahopetec,« je razmišljala med potjo. Se nihče ni ravnal z njo tako, kakor ta.

Ali je sploh vredno, da razmišlja o njem. Nalogo bo lahko sama opravila. Zdravnika bo zvalila na drug način, kakor ji je svetoval oni partizan. Rekla mu bo, da se je na cesti ponesrečila njena prijateljica in da zdaj leži v zadnji hiši v Krminu, ob cesti, ki vodi proti severu. Ali pa...

V svoji domišljiji je napravila vrsto načrtov, a bi ji ne bilo treba nobenega. Zdravnika ni bilo doma. Zaman sta zvonili. Potem je Tilica posvetila z žepno svetilko in na vratih sta zagledali listek, napisan s pisalnim strojem, da je zdravnik za nedoločen čas odpotoval v Rim. S to novico sta se vrnila.

Torej nista bili tam? Partizan ni bil zadovoljen in je spravil revolver, ki mu ga je izročila Svetla.

»Bili,« je v Svetli zavrelo.

Ni ji verjel.

»Ali veš, kaj čaka pripadnika osvobodilnega gibanja, če ne izpolni naloge?« je rekel.

»Potem res ne verjameš, da sva bili tam,« je rekla trdo.

»Ne,« je povedal odkrito.

»Naju imaš za strahopetni lažnivki?«

Molčal je.

Torej naju imaš,« je rekla užaljeno. »Sicer pa se lahko sam prepričaš. In če sva lagali, naju lahko ustreliš.«

»Ne s tako ihto, tovarišica! Vsceno pa se hočem prepričati,« je rekel.

»Lahko mi verjameš?«

»Daj mi kolo!« jo je hote preslišal.

Vreden bi bil zausnice, je pomislila.

»Daj mi kolo!« je ponovil.

»Tilica, daj mu ti svojega! Jaz se popeljem z njim!«

»Kakšen grobijan!« ji je zašepetala Tilica.

»Se bo že umesel,« je odvrnila.

»In jaz naj vaju čakam tu?« je Tilica le nerada izročila partizanu svoje kolo.

»Ni treba! Pri Marini naju počakaj,« ji je rekla.

»Pri Marini? Kdo je to?« se je tedaj vmešal on.

»Najbližja terenska kurirka,« mu je malomarno pojasnila.

Nato sta se odpeljala. Ona prva, on nekaj metrov za njo.

Ne da bi ju kdo ustavil, sta pripeljala nemoteno v zatemnjeno mestece in se ustavila pred zdravnikovo vilo.

»Za menoj,« je rekla in ga vodila k vhodu. Pire je zagrabil kljuko, toda vrata so bila zaklenjena.

»Imaš žepno svetilko?« je izzivalno vprašala.

Ne da bi odgovoril, je segel v žep dežnega plašča, izvlekel okroglo žepno svetilko in posvetil.

»Vidiš?« je pokazala na listek. »Pa nisi verjel.«

»No, da,« je zamrmral. »Osmešil sem se. Drugič ne bom več neverni Tomaž... Zdaj si zares lahko huda name.«

Njegov glas ni bil več tak kakor na križišču pod Medano. Bil je toplejši, kakor da bi jo prosil, naj mu oprost. Čutila je zadoščenje.

»Torej sva prišla zaman,« je rekel.

»Kakor vidiš.«

»Zares, lahko bi ti verjel.«

»Morda je bilo tudi tako prav. Mi boš vsaj drugič bolj zaupal.«

»Da,« je rekel. »Zdaj nama ne kaže drugega, kakor da se vrneva.«

»Imava kolesi. Ne bo tako zelo daleč.«

»Smejali se mi bodo, ko bodo zvedeli, da ti nisem verjel.«

»Nihče ne bo zvedel.«

»Bodo. Sam jim bom povedal.«

Njegov šepet ji je postajal simpatičen. Prvo ten vtis, ki ga je napravil nanjo, se je začel spreminjati. Navsezadnje le ni tako ohol in ukazovalen, kakor je sprva mislila.

On si je medtem odpel dežni plašč in si po pravil zaplenjeno nemško brzostrelko, ki jo je imel skrito pod plaščem, nato pa sta se odpeljala po isti cesti nazaj, le da je zdaj on vozil prvi. Vozila sta počasi, ker nista bila še daleč iz Krmina, ko sta se na cesti pred njima pojavili dve senci, kakor da bi pognali iz tal. Hotela sta peljati mimo, pa ju je zaustavil oster vzklik:

»Halt!«

Slišala je, da je Pire zaklel, nato pa zavril in se ustavil. Tudi ona se je ustavila, prepričana, da ne bo nikoli več videla doma in do mačih.

»Hände hoch!« je zasikalo skozi temo, nato pa se je tik pred njima prižgala žepna svetilka in ju osvetlila.

»Konec,« so se ji zganile ustnice in kolena so ji klecnila. Roke so ji postale nemočne, da jih ni mogla dvigniti. Tedaj, vse se je zgodilo v drobci sekunde, je tišino preparal rafal. Žepna svetilka, ki jima je svetila v obraz, je v loku odletela v travo ob cesti in tam obležala, hkrati pa se je v odjek rafala pomešalo dvoje krikov in z odjekom zamrlo.

»Poženi naprej!« je kričnil Pire.

Pognala je kolo, a se je kmalu ustavila in se ozrla. Videla je žepno svetilko, ki je še vedno ležala prižgana v travi in osvetljevala kos cestišča, kjer je ležalo dvoje trupel, in Pireta, ki se je sklonil nad trupli, takoj nato pa odskočil in se pognal k robu ceste, zgrabil žepno svetilko in jo ugasnil. Trajalo je precej dolgo (vsaj tako se ji je dozdevalo), da je pripeljal za njo in se začudil, ker ga je čakala. Toda začudenje je bilo šibkejšje od zavesti zmage.

»Z enim samim rafalom sem pokosil oba,« je rekla.

»Jaz pa sem mislila, da naju bosta onadva,« je rekla.

»Ni manjkalo mnogo. Prav lahko bi naju, a sta se postavila predme tako neumno, kakor da bi bila rekruta. Imela sva srečo, dekle,« je rekel, njegov glas pa je bil še vedno vznemirljen. »Zdaj mi ni žal, ker sem bil neverni Tomaž... Tistega doktorja naj vzame vrag! Ga bomo že poiskali, ko se vrne. Potipaj samo ta plen!«

Sele tedaj je zagledala, da je imel na kolesu nekaj temnega.

»Vidiš? Puška! Odlična mavzerica! Seddeset nabojev! Revolver in, pomisli, strojnica, pravi šarec!«

Prav gotovo bi se nad zaplenjenim orožjem, ki ga partizani niso imeli nikoli preveč, še navduševala, a ju je zmotilo drdranje motorjev, ki sta jih zaslišala.

»Poženi! Naglo poženi!« jo je priganjal.

Poganjala sta, kolikor sta mogla. Toda motorji so bili hitrejši. Za trenutek so sicer utihnili. Vedela sta, da so se ustavili pri ubitih Nemcih, takoj nato pa je švignila pod nebo raketa in se razpršila v velike bele iskre prav v trenutku, ko sta Svetla in Pire pripeljala do križišča, kjer se je začel naju pas močvirja.

Pire se je na razcestju nenadoma ustavil.

»Kaj je?« je vprašala, ko je zavrla tudi ona.

(Nadaljevanje na 12. strani)

KRIZANKA ST. 26

Križanka je magična, zato velja prva številka za opis vodoravno, druga pa za navpično.

1., 1. znamenje v horoskopu, 7., 2. tesno se prilagajajoča pletena obleka, 8., 3. vrsta tkanine, 9., 14. kratka na pismih, 10., 4. izvedenec, 12.,

1	2	3	4	5	6
7					
8					9
10				11	
12			13		
		14			
15					

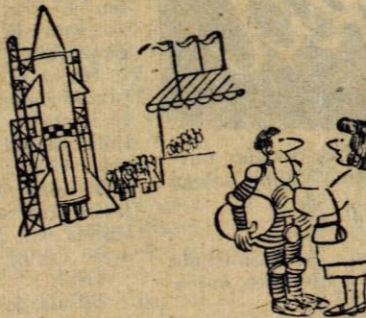
5. kratka za ljudski odbor, 13., 11. arabski knez, 14., 9. močvirna ptica, 15., 6. ime številnih hotelov na jugu države.

Rešitev križanke št. 25

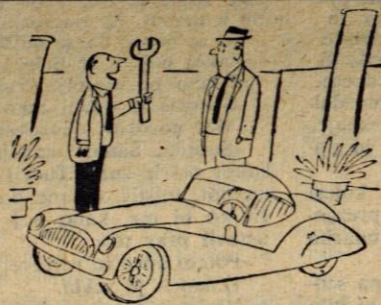
Vodoravno: 1. okence, 7. kopri-va, 9. oči, 10. bit, 11. VA, 12. loto, 13. Taras, 14. krava, 16. lipa, 17. KR, 19. oče, 20. ara, 21. petelin, 23. Tahiti.

Gospa je bila že pred leti pri nas. Takoj sem jo spoznal. Takšnega klobuka kot ga vedno nosi, ni mogoče pozabiti!

— Obljubil si mi, da spotoma ne boš šel nikamor!

— In ta ključ je za tistega, ki se bo iz vašega vozila norčeval.

— All ne pustite svoje žene sedeti?
— Sedeti bi jo moral pustiti že pred petnajstimi leti, ko še nisem bil poročen z njo. Zdaj je prepozno.

HOROSKOP

Velja od 20. do 27. julija 1963

OVEN (21. 3. do 20. 4.)
Nekdo bi te rad pri nadrejenih osmešil, a dokažeš svojo nedolžnost in zavežeš zlobnežem jezike. Obujaš spomine na nedeljsko doživetje.

BIK (21. 4. do 20. 5.)
Neko »kuhanje« za tvojim hrptom ni bilo povsem uspešno. Precej energije bo treba, da postaviš zadevo na normalen tir. Slovo ti ne bo prav pri srcu. Obisk sorodnika iz daljnega kraja te spravi v dobro voljo.

DVOJKA (21. 5. do 20. 6.) Odkrižaš se nekega razmerja, ki te pričinja težiti. Čaka te prilika, za katero je bilo pretočenih že nekaj solza. Usmerj vse napore k istemu smotru, uspeh bo zagotovljen.

RAK (21. 6. do 22. 7.)
Ne bi bilo napak, če bi se odločeneje zavzel za izpolnjevanje poslovnih obveznosti. Presenečenja z darilom zlepa ne pozabiš. Čeprav nenapovedan, te sprejmejo z odprtimi rokami. Delo doma te bolj izčrpa, kot je bilo predvideno.

LEV (23. 7. do 22. 8.)
Nepričakovana, sicer prijetna sobotna doživetja so ti ostala v takem spominu, da vzbujajo vtis sanjača. Prosti čas izrabi izključno za počitek. Ne razmišljaj, da se izogneš glavobolu.

DEVICA (23. 8. do 22. 9.)
Tvoje čudno obnašanje bodo intriganti spretno izkoristili. Kometiraj na nepravem mestu, da se komaj izogneš hipni ljubezni. Tisti se še vrne z majhnim škandalom.

TEHTNICA (23. 9. do 22. 10.) Podopustno varčevanje bo trajalo dlje, kot je bilo planirano. Cimprej odpri žiro račun in začni s kakršnimkoli delom. Zvestoba ti je še edina uteha.

SKORPIJON (23. 10. do 22. 11.) Končno »družinski svet le sprejme tvoje predloge, vendar bo večina bremena na tvojih ramah. Zaradi razkošnega dopusta se do jeseni zabavaš ob radiu.

STRELEC (23. 11. do 22. 12.) Neko pismo te nadvse presneti, da pozabiš na sestanek z ljubkim. S prijatelji se odločiš za štetje kozarcev, kar naslednji dan obžaluješ.

KOZOROG (23. 12. do 20. 1.) Po dolgem času slišiš resnico, pa ti bo nerodno, ko se raznežiš na nepravem kraju. Zadoščenje v nežnem objemu.

VODNAR (21. 9. do 19. 2.) Muhaste dopustniške želje, vendar pazi na proračun, zakaj s honorarjem se je nekaj zataknilo. V enem dnevu te ploha dvakrat ujame. Med vedrenjem spoznaš prijetno bitje. Varuj se prepiha.

RIBI (20. 2. do 23. 3.)
Čas je, da dragi osebi odkrito poveš svoje načrte, in to brez sramu. Plačilo za prizadevnost bo sčasoma večje, kot bi sicer prišlo samo po sebi. Poljub v večernem hladu zna biti usoden.

(Nadaljevanje z 11. strani)

»Dohiteli naju bodo,« je rekel in menil, da bi bilo najpametneje, če se umakneta s ceste, se skrijeta v grmovju v bližini razpotja in spustita Nemce mimo.

S kolesi vred sta si naglo utrla pot med gosto grmičevje in se potajila. Napeto sta prisluškovala v temo. Ko sta zopet zaslišala motorje, je Pire pripravil za vsak primer zaplenjeno strojnico, nato pa vprašal:

»Znaš streljati z brzostrelko?«
»Znam,« je odgovorila.

»Potem se jih nama ni treba bati,« jo je hotel opogumiti in ji izročil brzostrelko. »Če se bodo ustavili in se nama bližali, bova streljala,« je rekel.

»Pa, saj ne gredo za nama,« je sklepala po drdranju motorjev.

Pire je prisluhnil.

Res, motorji so se oddaljevali v smeri proti Krminu.

Svetla mu je vrnila brzostrelko. Ko je z jermenom in vrstico pritrdil plen na kolo in ko sta bila potem zopet na cesti, ji je rekel:

»Nisem mislil, da si tako pogumna. S tabo bi še rad delal.«

Nato sta se odpeljala. Nekje pod Medano je Pire skril svoj plen, potem pa je vozil za njo.

Ustavila sta se pri Marini, kjer ju je čakala Tilica.

»No?« se je Tilica očitajoče zagledala v Piretove oči.

»Ne zameri, Soča...«

Pire se je opravičeval Tilici. Svetli se je to opravičevanje zdelo odveč. Rada bi povedala o Piretovem dejanju, ki mu je bila priča, a jo je vso nenadoma prevzela Piretova moška lepota. Šele sedaj pri luči si ga je lahko natančno ogledala. Bil je visok, plavalas, popolnoma drugačen, kakor si ga je bila predstavljala v temi. Ko je ujela njegov pogled, jo je spreletel sladki drget po vsem telesu.

»Kakšen fant!« je v njej zagorelo občudovanje.

»Kakšno dekle!« jo je občudoval tudi on. Bila je lepo dekle, prava lepota, na kakršno le redko naletiš celo tu v Brdih, kjer lepi dekletke primanjkuje. Ne more si misliti, da vidi

pred seboj tisto dekle, s katero sta se poprej ob srečanju malo da ne sporekla. Vso drugačno si je zamišljal v temi, čeprav je že tedaj opazil, da ima čudovito postavo. Toda njen obraz si je predstavljal mnogo manj nežen, mnogo manj žensko lep.

»Da si pogumna, sem spoznal med potjo. Zdaj pa sem videl, da si tudi lepa, kakršne še nisem srečal,« je rekel, ko so se poslovili od Marine in se je Tilica odpeljala naprej.

Hvaležna mu je bila za te besede. Tudi ona bi mu najraje rekla nekaj podobnega, a je samo povesila oči in zardela. K sreči sta stala v temi, da ni opazil ognja na njenih licih.

»Pozno je že. Iti moram,« se je hotela posloviti.

»Nikar! Samo trenutek še postoj,« jo je prosil in jo prižl k sebi.

Ni se branila, saj je tudi ona hrepenela, da bi jo objel. Ko pa jo je hotel poljubiti, jo je prešinilo, da si bo, če se mu bo že prvi večer pustila poljubljati navsezadnje mislil o njej, da spada v ono vrsto deklet, ki se v moškem objemu ne znajo obvladati in ki se zlahka prepuste skoro vsakomur, ki si jih poželi. Ta pomislek ji je za trenutek ohladil slo. Odmaknila mu je ustnice in se mu izmikala, on pa jo je vse krepkeje stiskal k sebi in z ustnicami iskal njenih, dokler jih ni našel. Jez njenih privzgojenih predsodkov o spodobnosti se je porušil in prepustila bi se mu vsa, da njegov objem zaradi njenega navideznega odpora nenadoma ni popustil. Zdaj ni mogla drugače, kakor da se mu je izvila, zgrabila kolo in pognala.

»Svetla!« je kakor komaj slišen odmev šlaša za seboj.

O, kako rada bi se vrnila!

Pa se ni. Odpeljala se je domov, legla, a ni mogla zaspati.

Zakaj se ni vrnila, ji je bilo žal. Bogve, ali jo bo hotel še kdaj poljubiti? Začutila je bolečino, ki je doslej ni poznala.

»Ne, ne! Če me ljubi, me bo zopet poiskal!«

V bolečem trenju dvomov in upanj je ugibala o svoji usodi. Ničesar ni mogla uganiti. Vedela je samo to, da je bil minuli večer zanjo usoden in da prvič resnično ljubi...

(Odlomek iz romana »Dan ognjene groze«)